

“MISTÄ ON SUURET MUUSIKOT TEHTY?”

Tutkielma Tampere Filharmonian muusikoiden taustoista

Heli Palomaa

Opinnäytetyö
Toukokuu 2010
Musiikin koulutusohjelma
Esittävän säveltaiteen suuntautumisvaihtoehto
Tampereen ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma
Esittävän säveltaiteen suuntautumisvaihtoehto

PALOMAA, HELI:

”Mistä on suuret muusikot tehty?” Tutkielma Tampere Filharmonian muusikoiden taustoista.

Opinnäytetyö 61 s., liitteet 20 s.
Toukokuu 2010

Sinfoniaorkestereissa soittavat muusikot ovat taitavia oman instrumentin osajia. He ovat hankkineet tietonsa ja taitonsa harjoittelulla ja koulutuksella. Vai ovatko? Ammattiorkestereihin haetaan töihin koesoiton kautta, eikä koesoiton yhteydessä ole perinteistä työhaastattelua, jossa käytäisiin läpi muusikon aiemmat ansiot ja koulutustausta. Vain taidoilla on väliä paikansaannin kannalta. Tutkielma lähtee tämän pohjalta selvittämään, miten tullaan ammattimuusikoksi.

Teoreettiselta osuudeltaan tutkielma käsittelee musiikinopetusta Suomessa opetuksen alkuvaiheilta nykytilanteeseen. Myös Sibelius-Akatemian ja musiikin koulutusohjelmaa tarjoavien ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmia vertaillaan keskenään. Sibelius-Akatemialla on suuri merkitys Suomessa maan ainoana ammattimuusikoita kouluttavana yliopistona. Lisäksi selvitetään millaista on työskennellä orkesterissa ja millainen on koesoitotilanne.

Tutkielmassa tiedonkeruuseen käytettiin kyselyä, joka toteutettiin Tampere Filharmonian muusikoille. Kysely toteutettiin kokonaistutkimuksena, eli kyselylomakkeita jaettiin 97 kappaletta kaikille Tampere Filharmonian muusikoille. Kyselyn vastausprosentti oli 35,05 prosenttia.

Tulokseksi saatiin yhdistelemällä saatuja tietoja niin kutsuttu keskivertomuusikko. Hän on noin 41-vuotias mies, joka on aloittanut instrumenttinsa opiskelun 9-vuotiaana. Hän sai ensimmäisen vakituisen orkesteripaikkansa noin 26-vuoden ikäisenä ja on harjoitellut keskimäärin 13 vuotta ennen kuin on saanut työpäivän. Hän on opiskellut konservatoriossa tai musiikkiopistossa ja sen lisäksi Sibelius-Akatemiassa. Hän on myös opiskellut ulkomailla, mutta hänellä ei ole absoluuttista sävelkorvaa. Hänen veljensä on myös muusikko.

Tulokset todistavat Sibelius-Akatemian merkittävyyttä ja pohdittavaksi jää, kuinka merkittäviä musiikkiammattikorkeakoulut ovat.

Asiasanat: muusikot, sinfoniaorkesterit, Tampere Filharmonia, musiikinopetus, Sibelius-Akatemia, musiikkikorkeakoulut.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Music

PALOMAA, HELI:

“What makes a great musician?” A Study of the backgrounds of the musicians in Tampere Philharmonic Orchestra

Bachelor’s thesis 61 pages, appendices 20 pages
May 2010

In symphony orchestras there are very skillful musicians working. They have gained their skills and knowledge by practicing and education, or have they? If you want to work as a member of symphony orchestra you have to win a place through the audition. There are no traditional job interviews, where one could tell about his or her experience or education. Only skills matter in audition. That is why I started to study where all the great musicians come from.

This thesis describes the musical education in Finland in the past and present. It also compares the syllabi of the Sibelius Academy and Finnish Universities of Applied Sciences with the Degree Programme in Music. Sibelius Academy is significant in Finland because it is the only University educating the professional musicians. It is also examined, how it is to work in a symphony orchestra and what kind of a situation the audition is.

Study was implemented as a questionnaire for Tampere Philharmonic Orchestra. The questionnaire was given to all 97 musicians and the response rate was 35.05 percent.

As a result it was possible to form a picture of an average musician in Tampere Philharmonic Orchestra. He is about 41 year old male, who has started playing his instrument at the age of nine. He has become a member of an orchestra at the age of 26 and he has practiced his instrument for approximately 13 years before getting a job. He has studied in a conservatoire or other music institute and in Sibelius Academy too. He has also studied outside of Finland but he has no perfect pitch. His brother is also a musician.

This thesis gave a clear evidence of the significance of the Sibelius Academy and people can only think about how important the Degree Programme in Music in the Universities of Applied Sciences is.

Keywords: musicians, symphony orchestras, Tampere Philharmonic Orchestra, music education, Sibelius Academy.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 MUUSIKON KOULUTUS SUOMESSA.....	8
2.1 Kenestä muusikoksi?	8
2.2 Musiikinopetus Suomessa	8
2.3 Musiikkioppilaitokset ja konservatoriot.....	11
2.4 Sibelius-Akatemia ja ammattikorkeakoulut	12
3 ORKESTERIMUUSIKON TYÖSKENTELEY SUOMESSA.....	15
3.1 Sinfoniaorkesteri	15
3.2 Tampere Filharmonia.....	17
3.3 Koesoitto.....	18
3.4 Orkesterimuusikon työllisyystilanne Suomessa	21
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
4.1 Aiemmat tutkimukset	23
4.2 Tutkimusongelmat	24
4.3 Kvantitatiivinen tutkimus ja tutkimusmenetelmät.....	24
4.4 Tutkimuksen kohde.....	26
4.5 Tutkimuksen edut ja haitat.....	26
4.6 Kyselylomakkeen laadinta	28
4.7 Kyselylomakkeen kysymykset	30
4.8 Tutkimuksen kulku	34
4.9 Validiteetti ja reliabiliteetti	35
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	37
5.1 Tulosten käsittely	37
5.2 Sukupuolijakauma ja soitinryhmät	38
5.3 Ikäjakauma	39
5.4 Yleissivistävä koulutus.....	40
5.5 Oman instrumentin aloitusikä	40
5.6 Yksityinen opetus.....	41
5.7 Musiikkiopistot ja konservatoriot Suomessa	41
5.8 Sibelius-Akatemia ja ammattikorkeakoulut	43
5.9 Musiikkiopinnot ulkomailla	44

5.10 Kuinka tärkeää on valmis tutkinto musiikkialalla?	45
5.11 Suku	46
5.12 Minkä ikäisenä tiesit, että musiikista tulee ammattisi?	47
5.13 Absoluuttinen sävelkorva ja muiden alojen koulutus.....	48
5.14 Kilpailut, musiikkileirit ja mestarikurssit	49
5.15 Koesoitot.....	50
5.16 Työskentely Tampere Filharmoniaassa	50
5.17 Työskentely muissa orkestereissa	51
5.18 Harjoitteluvuodet ennen vakituista työpaikkaa	52
5.19 Freelancerit ja avustajat sekä Tampere Filharmonian ulkopuoliset esiintymiset.....	53
5.20 Opetustyö ja muut työt.....	54
5.21 Keskivertomuusikko ja muut johtopäätökset.....	55
6 POHDINTA	57
LÄHTEET.....	60
LIITTEET.....	62

1 JOHDANTO

Valmistun pian muusikoksi Tampereen ammattikorkeakoulusta (entinen Pirkanmaan ammattikorkeakoulu) ja minulla on luultavasti edessä vielä monia opiskeluvuotia ja koesoittotilanteita, mikäli haluan soittaa sinfoniaorkesterissa ammatikseni. Alalla on tarjolla tällä hetkellä vähän vapaita työpaikkoja ja niistä on kova kilpailu. Toisaalta suurten ikäpolvien eläkkeelle jääminen tulee vapauttamaan uusia paikkoja monissa orkestereissa lähivuosina.

Opinnäytetyö on opiskelijalle tilaisuus näyttää, mitä hän on oppinut opintojensa aikana. Minua ei myöskään kiinnostanut perinteinen opinnäytetyökonsertti. Opintojen alusta asti minun ajatuksissani on pyörinyt muusikoiden hankala työtilanne. Työelämäyhteys katsotaan eduksi opinnäytetöissä. Minun tuleva työpaikkani on toivottavasti sinfoniaorkesterissa ja tulinkin ajatelleeksi miten voisin yhdistää opinnäytetyöni Tampereen kaupunginorkesteriin eli Tampere Filharmoniaan. Tutkimukseni kohde ratkesi siis lähes itsestään. Aluksi tutkimukseni aihe liikkui yleisesti työskentelemisessä sinfoniaorkesterissa, mutta aihe rajautui lopulta tutkimukseen, joka kartoittaa muusikoiden koulutusta ja sukutaustaa.

Harvassa ammatissa opinnot on aloitettava jo alle kouluikäisenä. Monet viulistit aloittavat 5-vuotiaana. Itse kävin musiikkileikkikoulun 3-vuotiaasta eteenpäin ja 6-vuotiaana aloitin pianon ja nokkahuilun soiton. Klarinetin soiton aloitin 9-vuotiaana. Aluksi musiikki on tietysti lapselle vain harrastus, mutta jossain vaiheessa se muuttuu joko ammattimaiseksi tai jää harrastuksen tasolle. Suurin osa oppilaista kuitenkin lopettaa harrastamisen kokonaan, vaikka on niitäkin, jotka soittotunnit lopetettuaan jatkavat silti soittamista omaksi ilokseen. Varmaa kuitenkin on, että musiikkia on vaikea valita ammatikseen ilman lapsuusajan harrastaneisuutta.

Sinfoniaorkesterin koesoittotilanteeseen voi kuitenkin päästä lähes kuka tahansa, sillä siellä ei katsota pelkästään koulutusta vaan tutkitaan osaamista. Taustatietoja ei katsota samalla tavalla kuin tavanomaisissa työhaastatteluissa. Koesoitossa soitetaan sermin tai verhon takana, jotta esimerkiksi ulkonäkö ei kiinnittäisi huomiota tai lautakunta ei voisi olla puolueellinen.

Tästä heräsikin kiinnostus tutkia millaiset muusikot sitten ovat päätyneet ammattiorkestereihin soittamaan. Ovatko he huippukoulutettuja vai voiko luonnonlahjakkuus saada paikan ilman kunnan koulutusta? Kuinka monta vuotta muusikot ovat harjoitelleet? Ovatko he sukua muille muusikoille? Millaisia eroavaisuuksia sukupolvien väliltä löytyy? Millainen on siis keskivertomuusikko?

Tutkimuskohteeni on Tampereen kaupunginorkesteri Tampere Filharmonia. Tavallaan onkin mielenkiintoista tutkia orkesteria, joka ei toimi pääkaupunkiseudulla, missä Suomen ”kulttuurinen keskus” vaikuttaisi olevan. Lisäksi Tampere Filharmonia on Suomen ainoa täysimittainen sinfoniaorkesteri Helsingin ulkopuolella.

Suomen ainoa yliopisto, jossa voi opiskella muusikoksi, on Helsingissä sijaitseva Sibelius-Akatemia. Tuntuu, että alalla vallitsee käsitys, että se on ainoa oikea paikka valmistua muusikoksi. Tai ainakin sinne on päästävä sisälle, vaikkei valmistuisikaan. Nykyään ammattiopetusta annetaan kuitenkin myös monissa ammattikorkeakouluissa ympäri Suomea. Haluankin osittain myös selvittää, kuinka paljon Sibelius-Akatemia näkyy alalla työskentelevien muusikoiden taustoissa. Olisiko minunkin kenties viisasta jatkaa opintojani siellä vai olisinko ammattikorkeakoulun opinnoista jo saanut kaikki tarvittavat tiedot ja taidot?

Halusin saada tutkimukseeni mukaan aineistoa mahdollisimman monelta orkesterimuusikolta, joten kyselytutkimuksen toteuttaminen oli parempi vaihtoehto kuin, että olisin henkilökohtaisesti haastatellut jokaista muusikkoa erikseen. Tutkimus on toteutettu kvantitatiivisena survey-tutkimuksena kyselylomakkeen avulla. Päädyin tähän siksi, että halusin tietoa, jonka voisi tilastoida ja näin analysoida helposti. Se oli myös helpoin keino tavoittaa kohteeni, eli Tampere Filharmonian muusikot.

2 MUUSIKON KOULUTUS SUOMESSA

2.1 Kenestä muusikoksi?

Mikä tekee ihmisestä muusikon? Miten tullaan huippumuusikoksi? Näihin kysymyksiin on varmasti useita vastauksia. Osa muusikoista sopii pedagogeiksi, osa orkesterimuusikoiksi ja jotkut ovat loistavia solisteja. Kaikkia kuitenkin yhdistää yksi asia: kiinnostus musiikkia ja soittamista kohtaan.

Oikealla ympäristöllä on musikaalisten valmiuksien kehittymiselle tärkeä merkitys. Vanhemmilla tai kasvattajilla on suuri vastuu lapsen musikaalisesta ympäristöstä. Siksi myös usein muusikoiden lapset aloittavat hyvin nuorina musiikin harrastamisen. Toki vanhemmat voivat panostaa lapsen musiikkiharrastukseen, vaikka eivät itse soittaisikaan mitään instrumenttia. Tärkeää on, millainen suhde lapsella syntyy musiikkiin. Maijalan (2003) mukaan kun lapsen ja musiikin pariin kannustavan aikuisen välillä on lämmin suhde, muodostuu lapselle lämmin suhde myös soittamiseen. Tärkeää on myös innostava opettaja soittoharrastuksen alkuvaiheessa, joka uskoo lapsen kykyihin. Tämä auttaa nuoren muusikon soittomotivaation muodostamisessa. (Maijala 2003, 404–405.)

Tärkeintähän on lopulta halu soittaa. Näin muodostuu oikea rutiini harjoitteluun ja sitä kautta hyvä pohja soittotaidon kehittymiselle. Pelkkä harjoitus ei kuitenkaan tee muusikkoa, vaan toisilla ihmisillä on enemmän synnynnäisiä musikaalisia taipumuksia kuin toisilla. Kyse on myös lahjakkuudesta, vaikka kaikista, joilla olisi kykyjä, ei kuitenkaan tule muusikoita ympäristön puutteellisen ohjauksen vuoksi. (Maijala 2003, 403.)

2.2 Musiikinopetus Suomessa

Suomen musiikinopetuksen ja orkesteritoiminnan juuret ovat Turussa, jossa perustettiin Turun akatemia (nykyinen yliopisto) vuonna 1640. Siitä lähtien akatemian tilaisuuksiin on olennaisena osana kuulunut musiikin esittäminen. Järjes-

tettyä musiikinopetusta annettiin kuitenkin vasta vuodesta 1747, jolloin Turun akatemiaan perustettiin musiikin harjoitusmestarin virka sekä Turun akateeminen kapelli. Tätä ei kuitenkaan pidetä varsinaisena orkesteri-instituution alkuna Suomessa, sillä kapelli esitti musiikkiaan lähinnä Turun akatemian omissa tilaisuuksissa eikä julkisissa konserteissa. (Vainio 1992, 13–15.)

1700-luvun merkittävimpiä askeleita Suomen musiikkielämässä olivat Aurora-seuran ylläpitämä orkesteri ja vuonna 1790 perustettu Turun Soitannollinen Seura. Aurora-seura toimi vuosina 1770–79 ja järjesti Suomessa ensimmäisen julkisen orkesterikonsertin vuonna 1773. Aurora-seuran toiminnan jatkajaksi perustettiin Turun Soitannollinen Seura, jonka perustamista 24.1.1790 pidetään virallisena Suomen orkesteritoiminnan syntyä. Erona Turun akateemisen kapelliin oli, että orkesteri toimi akatemian ulkopuolella, vaikka myös akatemian professorit ja ylioppilaat osallistuivat sen toimintaan amatööri- ja sotilassoittajien joukossa. (Vainio 1992, 15–16.)

Turun palon jälkeen 1828 yliopisto siirtyi uuteen pääkaupunkiin Helsinkiin, minne siirtyi vähitellen myös Suomen musiikkielämän keskus. Musiikinopetus oli varsin järjestäytymätöntä ja enimmäkseen oppia saatiin yksityisillä soittotunneilla suurimmissa kaupungeissa. Ammattikoulutukselle ei toisaalta ollut kysyntäkään, sillä kirkko ja armeija kouluttivat omat muusikkonsa itse. (Oramo 2007.)

Ensimmäisiä yksityisiä musiikkikouluja perustettiin Turussa ja Helsingissä 1830–50-luvuilla. Opetustarjonta jäi yleensä muutamaa eri instrumenttiin, lauluun ja yleisiin muusikontaitoihin, joten korkeampaa koulutusta suomalaiset muusikot hakivat ulkomailta, kuten Leipzigiä. Ulkomailla opiskelleet suomalaiset huomasivatkin Suomen musiikinopetuksen puutteellisuudet ja vaikuttivat siihen, että Helsinkiin alettiin kaavailla omaa konservatoriota. Tämä hanke toteutui kuitenkin musiikkiopistona vasta vuonna 1882. (Oramo 2007.)

Martin Wegelius, joka oli myös opiskellut Leipzigiä, perusti vuonna 1882 Helsingin musiikkiopiston eli nykyisen Sibelius-Akatemian ja loi samalla pohjan koko Suomen musiikkikoulutukselle (Oramo 2007). Martin Wegelius toimi musiikkiopiston johtajana vuoteen 1906 asti. Hän opetti teoreettisia aineita, musiikin historiaa ja säveltapailua. Myös sävellyksen opettamista hän piti tärkeänä. (Par-

viainen 2008.) Wegelius jakoi opiston kolmeen osastoon, joista alkeiskoulu oli tarkoitettu koululaisille, kolmivuotinen musiikkikoulu varttuneemmille ja jatko-osasto musiikkikoulun kurssin suorittaneille (Oramo 2007). Myös Jean Sibelius opiskeli Helsingin musiikkiopistossa vuosina 1885–89, ja myöhemmin hänestä tulikin opistolle nimellinen keulakuva. Vuonna 1924 musiikkiopiston toiminnan laajennettua opiston nimi muutettiin Helsingin konservatorioksi silloisen johtajan Erkki Melartinin johdolla. (Parviainen 2008.)

Sibelius-Akatemiaksi opisto nimettiin vuonna 1939, kun opiston johtajana toimi Ernst Linko (1936–59). Taneli Kuusiston toimiessa rehtorina vuosina 1959–71 Sibelius-Akatemia muuttui vain ammattimuusikoita kouluttavaksi oppilaitokseksi. Sibelius-Akatemia sai valtionavustusta toimintaansa vuodesta 1966 lähtien ja siirtyi valtion laitokseksi vuonna 1980 ja lopulta yliopistoksi vuonna 1998. Tutkinno uudistuksen vuoksi 1970-luvulla akatemian tutkinnoista tuli samantasoisia kuin muiden suomalaisten korkeakoulujen tutkinnot. (Parviainen 2008.)

Samana vuonna 1882 kuin Helsingin musiikkiopisto perustettiin, perusti Robert Kajanus Helsingin Orkesteriyhdistyksen eli nykyisen Helsingin kaupunginorkesterin. Toiminta laajeni orkesterikouluun, jossa annettiin opetusta kaikissa orkesterisoittimissa. Siihen asti Helsingin musiikkiopistossa oli voinut opiskella resurssien puutteellisuuden vuoksi vain pianon-, urkujen-, viulun- ja sellonsoittoa sekä yksinlaulua. Tämä kilpailutilanne pilasi Kajanuksen ja Wegeliuksen välit, mutta Melartinin johtajuuden aikana Helsingin orkesteriyhdistyksen orkesterikoulu yhdistettiin musiikkiopistoon ja tilanne raukesi. (Oramo 2007).

Suomen itsenäistyttyä myös maakuntaorkestereiden toiminta alkoi vilkastua, mutta varsinainen orkesteritoiminta vakiintui Helsingin ulkopuolelle vasta 1920-luvulla. Turun Soitannollinen Seura jatkoi toimintaansa vuosina 1868–1924, mutta joutui lopettamaan toimintansa taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Turun kaupunginorkesteri perustettiin vuonna 1927 jatkamaan Turun orkesteritoimintaa. Muissakin kaupungeissa perustettiin orkestereita, joiden toiminta ei kestänyt kauaa valtionavustusten vähennyttä. Tampereelle saatiin kuitenkin vuonna 1929 perustettua pysyvä orkesteri, Tampereen orkesteri. (Vainio 1992, 24–25.)

Viime vuosikymmenten aikana on alettu puhua, että musiikin ammattiopetusta on jopa liikaakin tarjolla (Vikström 2002). Suomen musiikkioppilaitosverkosto on maailman tihein (Vainio 1992, 9) ja opettajilta vaaditaan pedagogin pätevyyttä (Vikström 2002), joten opetuksen tasokin on varmasti noussut alkuajoista. Myös Sibelius-Akatemia on kehittynyt huomattavasti ja on nykyään Suomen ainoa musiikkiyliopisto (Parviainen 2009).

2.3 Musiikkioppilaitokset ja konservatoriot

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n Internet-sivujen mukaan Suomen musiikkioppilaitokset ovat valtionavusteisia 1969 voimaan tulleen lain nojalla. Tuen piiriin kuuluu 88 oppilaitosta. Niistä 15 on konservatorioita, jotka saavat lisäksi erillistä valtionapua, koska ne järjestävät ammatillista koulutusta. Oppilaitoksissa opetetaan klassisen musiikin lisäksi myös usein pop-jazz-musiikkia, kansanmusiikkia sekä tanssia.

Konservatorioliiton sivustoilla on kaavio musiikin koulutuksen rakenteesta (liite 1). Soittoharrastus aloitetaan musiikin perustasolta peruskouluiässä. Perusopetusta annetaan musiikkiopistoissa ja konservatorioissa. Perustasolla suoritetaan pääinstrumentista perustutkinnot 1/3, 2/3 ja 3/3. Pääinstrumentin lisäksi opintoihin kuuluu yhteismusisointia, teoria-aineita ja mahdollisuus soittaa sivuinstrumenttia. Peruskoulun kolmannesta luokasta lähtien on mahdollista päästä musiikkipainotteiselle luokalle, jonka jokainen oppilas aloittaa jonkin instrumentin soiton viimeistään kolmannen luokan alkaessa. Musiikkiluokkalaisilla on mahdollisuus suorittaa musiikinteoriaopinnot peruskoulun musiikkituntien yhteydessä. Muut kuin musiikkiluokkalaiset suorittavat teoria-aineet musiikkioppilaitoksessa tai konservatoriossa kouluajan ulkopuolella. (Musiikinopetus Suomessa 2007.)

Perustasolta edetään joko musiikkiopistotasolle lukion ohessa tai ammatilliselle toiselle asteelle suorittamaan musiikkialan perustutkinto. Musiikkiopisto sisältää D-kurssitutkinnon ja ammatillisella toisella asteella voi suorittaa D-kurssin lisäksi myös C-kurssin. Musiikkialan perustutkinnon suoritettua voi päätyä joko suoraan työelämään tai jatkaa opiskelua Sibelius-Akatemiassa, ammattikorkeakou-

lussa tai jossain muussa korkea-asteen koulutuksessa ennen työelämään siirtymistä.

Itse olen kulkenut musiikin perustasosta opistotasolle ja sen jälkeen hain suoraan ammattikorkeakouluun, joten mielestäni kaaviosta puuttuu nuolet opiston ja korkeakoulutuksen välillä. Myös ammattikorkeakoulusta voi päätyä ennen työelämää Sibelius-Akatemiaan suorittamaan esimerkiksi musiikin maisterin tutkinnon. Lisäksi pitäisi ottaa huomioon myös yksityisopetuksen mahdollisuus. Monet saattavat aloittaa harrastuksensa yksityisellä opettajalla ja siirtyä myöhemmin musiikkiopistoon tai konservatorioon. Musiikkia voi harrastaa myös erilaisilla musiikkileireillä tai mestarikursseilla ja soittokilpailuja järjestetään eri ikäryhmille ja instrumenteille.

2.4 Sibelius-Akatemia ja ammattikorkeakoulut

Sibelius-Akatemiasta muodostui 60-luvun aikana maamme ammattimuusikoita kouluttava oppilaitos. Myöhemmin 70-luvulla mukaan liittyivät myös konservatoriot ja vasta 90-luvun puolivälissä ammattikorkeakoulut. Tällä hetkellä maassamme on kymmenen ammattikorkeakoulua, joissa voi opiskella musiikinkoulutusohjelmassa. Sibelius-Akatemialla on pisimmät perinteet opetuksessaan, mutta miten näiden korkeakoulujen opetus eroaa käytännössä?

Seuraavaksi vertailen eri korkeakoulujen koulutusohjelmia musiikin koulutusohjelmassa esittävän säveltaiteen suuntautumisvaihtoehdossa. Vertailukouluiksi valitsin Helsingin Sibelius-Akatemian ja Metropolia ammattikorkeakoulun, Turun ammattikorkeakoulun, Tampereen ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun, koska ne sijaitsevat Suomen suurimmissa kaupungeissa. Tampereen ammattikorkeakoulu ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulu yhdistyivät Tampereen ammattikorkeakouluksi 1.1.2010 ja tässä vertailussa käytetty Pirkanmaan ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelman opinto-opas 2009–2010 on tällä hetkellä voimassa myös yhdistymisen jälkeen.

Vertailun ulkopuolelle jäivät musiikin koulutusohjelmaa tarjoavista ammattikorkeakouluista Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu Kokkolassa, Lahden am-

mattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu Joensuussa, Savonia-ammattikorkeakoulu Kuopiossa ja Yrkeshögskolan Novia Pietarsaassa. Niin kutsuttua muusikkolinjaa on tarjolla vertailussa olevien ammattikorkeakoulujen lisäksi myös Lahdessa, Oulussa sekä Pietarsaassa; muissa ammattikorkeakouluissa ei esittävän säveltaiteen suuntautumismuuttoa ole tarjolla.

Yhteistä ammattikorkeakoulujen musiikin koulutusohjelman muusikkolinjoille on 4,5 vuoden kesto ja 270 opintopisteen laajuus. Sibelius-Akatemiassa on mahdollista opiskella 5,5 vuoden tai 2,5 vuoden koulutuksissa, joista pidempi sisältää musiikin kandidaatin (180 opintopistettä) ja musiikin maisterin (150 opintopistettä) tutkinnot eli yhteensä 330 opintopistettä. 2,5 vuoden koulutus sisältää musiikin maisterin tutkinnon ja on suunnattu jo alemman tutkinnon suorittaneille. Näin ammattikorkeakouluopintoja voidaan verrata Sibelius-Akatemiassa suoritettavaan musiikin kandidaatin tutkintoon. Toisaalta kuitenkin musiikin kandidaattiosuuteen nähden ammattikorkeakoulututkinto on huomattavasti laajempi. Maisterin tutkinnon lisäksi Sibelius-Akatemiassa voi suorittaa myös lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon (Parviainen 2009), eli näin kouluttautua huomattavasti pidemmälle kuin ammattikorkeakouluissa.

Koulutusohjelmien kuvauksissa, jotka ovat nähtävissä korkeakoulujen Internet-sivustoilta, ilmenee, että kaikki tutkinnot antavat yhtäläillä hyvät valmiudet vaativiin muusikon töihin niin orkestereissa kuin muissa yhtyeissä ja hyvät jatko-opiskelu valmiudet. Siksi onkin ehkä mielenkiintoisempaa tutkia koulutusohjelmien sisältöjä ja tutkia niiden eroja.

Pääinstrumentin opetusta on Sibelius-Akatemian kandidaatin tutkinnossa vähintään 90 opintopistettä ja maisterin tutkinnossa vähintään 100 opintopistettä (liite 2). Nämä sisältävät omien instrumenttiopintojen lisäksi mahdolliset sivuinstrumenttiopinnot, kamari- ja yhteismusisoinnin sekä orkesterisoiton. Suoritettavat kurssit ovat C, B ja maisterin koulutuksessa lisäksi musiikin diplomi A-kurssi. Mukana on myös opinnäytetyö ja kypsyysnäyte. Metropolia ammattikorkeakoulussa pääinstrumenttiopintoja (liite 3) tulee yhteensä 150 opintopistettä ja Tampereen ammattikorkeakoulussa (liite 4) 154 opintopistettä. Nämä sisältävät C- ja B-kurssit. Jyväskylän ammattikorkeakoulun hieman vaikeaselkoisesta opinto-

suunnitelmasta (liite 5) selviää, että musiikin instrumenttiopintoja on neljä kertaa 30 opintopistettä eli yhteensä 120 opintopistettä. Turun ammattikorkeakoulussa pääaineopintoja on yhteensä 105 opintopistettä (liite 6).

Tämän perusteella Sibelius-Akatemiassa on kyllä pääaineopintoja eniten opintopisteinä, mutta ammattikorkeakouluissa yhteismusisointi eli kamarimusiikki ja orkesterisoitto on laskettu erikseen. Tällöin vaikuttaa siltä, että Tampereen ammattikorkeakoulussa on tarjolla eniten pääinstrumentin opetusta, mikä on loogisesti ajateltuna muusikon tärkein osaamisalue.

Toiseksi tärkeintä muusikon työssä on yhteismusisointikyky. Sibelius-Akatemian yhteismusisointi sisältyy edellä mainittuihin opintopistemääriin. Yhteismusisointia Metropolia ammattikorkeakoulussa on (liite 3) yhteensä 41 opintopistettä ja Tampereen ammattikorkeakoulussa vastaavasti (liite 4) orkesterimusiikolla 50 opintopistettä. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa opintosuunnitelmassa (liite 5) ei varsinaisesti ole ilmoitettu yhteismusisointia, mutta projektiopintoja on kolme kertaa 5 opintopistettä eli yhteensä 15 opintopistettä. Turun ammattikorkeakoulussa kamarimusiikkia on 17 opintopistettä ja orkesterisoittoa 22 opintopistettä, joista tulee yhteensä 39 opintopistettä yhteismusisointia. Eniten opintopisteitä on jälleen Tampereen ammattikorkeakoulussa yhteismusiikin osalta.

Tutkintojen loput pisteet koostuvat kieliopinnoista, teoreettisista opinnoista, kuten säveltapailu ja musiikkianalyysi, sekä musiikin historiasta ja vapaasti valittavista opinnoista. Mukana on myös oppinäytetyö ja harjoittelu. Nämä tietenkin vaikuttavat myös musikaaliseen hahmottamiseen, mutta eivät tässä vertailussa ole niin tärkeitä. Lisäksi ammattikorkeakouluilla on kaikille koulutusohjelmille yhteisiä opintoja.

Opetussuunnitelmissa ilmoitetut opintopisteet ovat tietenkin minimimääriä, jotka täytyy suorittaa tutkintoa varten. Todellisuudessa se ei kerro kuinka paljon opiskelija on oppinut, vaan antaa arvion opiskeluun käytetystä ajasta ja työstä. Lisäksi monille opiskelijoille tulee varmasti tilaisuuksia suorittaa opiskelujen aikana enemmän esimerkiksi kamarimusiikkia tai yhteismusisointia kuin on vaatimus.

3 ORKESTERIMUUSIKON TYÖSKENTELEY SUOMESSA

Tässä opinnäytetyössä käytetään termiä orkesterimuusikko kuvaamaan muusikkoa, joka on saanut edellisessä luvussa kuvatun kaltaisen koulutuksen ja työskentelee sinfoniaorkesterin soittajana. Sinfoniaorkesteriin haetaan töihin koesoiton kautta. Seuraavaksi selvitetään mitä tarkoitetaan sinfoniaorkesterilla ja esitellään tutkielman kohde, Tampere Filharmonia. Lopuksi kerrotaan millainen on orkesterimuusikon koesoitto eli työhönottotilanne ja tarkastellaan tämän hetkistä työskentelytilannetta orkesterimuusikkona Suomessa.

3.1 Sinfoniaorkesteri

Sinfoniaorkesteri, kuten muutkin orkesterit, koostuu suuresta joukosta soittajia, mutta sen voi käsittää myös yhtenä soittimena (Kruckenberg 1996, 14). Se tarkoittaa, että yhdessä erilaiset soittimet muodostavat soinnin, josta muodostuu yksi kokonaisuus. Yksittäin soitettuna jonkun soittimen stemma eli ääni ei yleensä muodosta järkevää kokonaisuutta.

Sana orkesteri eli orkhestra tarkoitti alun perin Antiikin Kreikan amfiteatterin näyttämöllä kohtaa, jossa kuoro esitti tanssiosuutensa. Vasta 1700-luvun aikana sanalla orkesteri tarkoitettiin yleisesti itse soittajaryhmää. Sitä ennen orkesteri tarkoitti myös oopperassa paikkaa, jossa soitettiin. (Kruckenberg 1996, 16–17.)

Sinfoniaorkesterin ja kamariorkesterin ero selittyy periaatteessa koolla. Pieniä sinfoniaorkestereita kutsutaan kamariorkestereiksi (Kruckenberg 1996, 16), mutta yleensä niistä tulee mieleen pelkän jousiston käsittävä orkesteri. Toisaalta sinfoniaorkesteri on orkesteri, joka esittää nimensä mukaan sinfonioita (Ardeley 1996, 10). Orkesteri ja yhtye taas erotetaan toisistaan sillä, että yhtyeessä jokainen soittaa omaa ääntä, kun taas orkesterissa ainakin jousistossa usea soittaja soittaa samaa stemmaa (Kruckenberg 1996, 16).

Kokoonpano on vaihdellut eri aikakausien mukana suuresti. Barokin aikaan kokoonpanot syntyivät sen mukaan, mitä soittimia hovilla tai kirkolla oli valmiiksi käytössä ja cembalo oli olennainen osa orkesteria. 1700-luvulla kehittyi niin kutsuttu vakiokokoonpano, joka käsitti jousiston ja kahdet puhaltajat. Jousisto loi sinfoniaorkesterin pohjan, sillä jousisoittimet kehittyivät ja yleistyivät ensimmäisenä (Kruckenberg 1996, 18, 20, 25).

Orkesterissa on jäseniä kolmestakymmenestä noin sataan soittajaan. Varsinkin jousisoittajien määrä saattaa vaihdella riippuen orkesterin budjetista tai konserttialin suuruudesta. (Rich 1981, 9.) Nykyisissä täysmittaisissa sinfoniaorkestereissa on kuitenkin jousistossa vähintään 12 ensiviulua, 10 toista viulua, kahdeksan alttoviulua, kahdeksan selloa ja kuusi kontrabassoja (Kontunen 1989, 208). Puupuhaltimia eli poikkihuiluja, klarinetteja, oboeita ja fagotteja on yleensä kaksi tai kolme, mutta myös piccolohuilu, bassoklarinetti, englannintorvi sekä kontrafagotti kuuluvat normaalin sinfoniaorkesterin vakiokalusteisiin. Vaskipuhaltimissa käyrätorvia on neljä, trumpetteja kolme samoin kuin pasuunoita ja mukana on vielä yksi tuuba. Lyömäsoittimia on lukuisia erilaisia, joista yleisimmin käytössä ovat patarummut. Hieman harvemmin mukaan tarvitaan lisäksi harpisteja ja pianisteja, eivätkä nykysäveltäjät pelkää käyttää mitä tahansa, mistä lähtee ääntä. (Ardley 1996, 10–13.) Soittajien lukumäärä riippuu yleensä juuri esitettävän teoksen vaatimasta kokoonpanosta. Vanhempaa musiikkia saateen soittaa pienemmällä orkesterilla autenttisuuden tavoittamiseksi (Kruckenberg 1996, 48–49). Toisaalta 1900-luvun alun massiivisia teoksia, kuten Mahlerin sinfoniaa nro 8, on harvoin mahdollista esittää niiden vaatimalla miehityksellä.

Sinfoniaorkestereissa vallitsee käytännöllisistä syistä sovittu istumajärjestys. Kukaan ei voi siis mennä mihin tahansa istumaan, vaan jokaisella soittajalla on oma paikkansa. Soittajat istuvat puoliympyrän muodossa kapellimestarin edessä. Jousisoittajat soittavat etualalla ja heidän takanaan soittavat puupuhaltimet. Taka-alalle jäävät vasket ja lyömäsoittimet. Syynä tähän on se että vaskisoittimien ääni kantaa parhaiten ja mikäli ne sijoitettaisiin etualalle, ei hennompiäänisistä jousista kuuluisi paljon mitään. (Ardley 1996, 12.) Istumajärjestyksiä on kuitenkin useammanlaisia ja ne on yleensä kehitetty akustisista syistä. Konserttialit ovat todella erilaisia, ja joskus on parempi vaihtaa joidenkin soitinryhmien

sijaintia. Tärkeintä kuitenkin on, että jokainen soittaja pystyy näkemään kapellimestarin esteettömästi (Ardley 1996, 14).

Sinfoniaorkesteria johtaa orkesterin edessä kapellimestari, joka on yleensä itsekin muusikko ja hyvin usein säveltäjä. Alun perin orkesteria johti konserttimestari eli ensiviulujen ensimmäinen soittaja, mutta musiikin muututtua monimutkaisemmaksi, tarvittiin erillinen johtaja. Kapellimestarin tärkein tehtävä on osoittaa ja pitää yllä tempoa tiettyjen sääntöjen mukaan ja samalla ilmentää musiikin luonnetta. Kapellimestari siis opastaa suurta joukkoa muusikoita soittamaan yhtä aikaa. (Kruckenberg 1996, 90–93, 104–105).

3.2 Tampere Filharmonia

Tampereella päätettiin perustaa vakituisesti toimiva orkesteri vuoden 1929 lopussa. Orkesterin toiminnasta huolehtimaan perustettiin orkesteriyhdistys. Tampereen Orkesteri soitti ensimmäisen konserttinsa nykyisellä Raatihuoneella 1.6.1930 johtajanaan Elias Kyander. Raatihuone toimi myös orkesterin harjoituspaikkana. Muusikoita oli ensimmäisessä kokoonpanossa 34. (Viitasalo 2007.)

Orkesteri esitti alusta asti sekä viihteellisimpiä että sinfoniakonsertteja. Vuonna 1932 orkesterin johtajaksi valittiin Eero Kosonen, joka johti orkesteria seuraavat 37 vuotta. Tuona aikana orkesterin taso kehittyi huomattavasti ja toiminta muuttui säännölliseksi. Orkesteri jatkoi toimintaansa talvisodankin aikaan. (Viitasalo 2007.)

Orkesteri kunnallistettiin vuonna 1947 ja samalla nimi vaihdettiin Tampereen kaupunginorkesteriksi. Virkoja oli aluksi 43. Orkesteri harjoitteli ja esiintyi myös välillä Työväentalolla, mutta vuonna 1960 orkesteri siirtyi Raatihuoneelta Helsingistä Tampereelle muuttaneen Yhteiskunnallisen korkeakoulun (nykyisin Tampereen yliopisto) päärakennukseen, josta se lopulta 1990 siirtyi kongressi- ja konserttitaloon nimeltä Tampere-talo. (Viitasalo 2007.)

Eero Kososen jälkeen kapellimestariksi valittiin Juhani Raiskinen vuonna 1969. Hän toimi virassa vuoteen 1973 asti, jonka jälkeen tehtäviä hoiti kauden eli vuoden 1974 loppuun asti Jouko Saari. Seuraavan kapellimestarin, Paavo Raution, aikana orkesteri lopetti teatteriesitysten säästämisen ja teki ensimmäisen levynsä. Myös orkesterin koko kasvoi 58 muusikkoon vuonna 1979. Samana vuonna tehtiin ensimmäinen ulkomaanvierailu Tukholmaan ja Norrköpingiin orkesterin 50-vuotisen toiminnan kunniaksi. (Viitasalo 2007.)

Paavo Raution jäätyä eläkkeelle orkesterin kapellimestareina toimivat muun muassa Atso Almila, Ari Rasilainen ja ukrainalaissyntyinen Leonid Grin. Vuonna 1990 Tampere-talon avajaiskonsertin 5.10. johti Leif Segerstam ja solisteina olivat Kaija Saarikettu ja Karita Mattila. Vuonna 1998 orkesterin taiteelliseksi johtajaksi valittiin virolainen Eri Klas ja päävierailijana toimi John Storgårds, joka siirtyi ylikapellimestariksi vuonna 2006.

Vuoteen 2000 mennessä orkesterin koko kasvoi 85 soittajaan ja vuonna 2002 Tampereen kaupunginorkesteri nimi vaihdettiin Tampere Filharmoniksi. 75-juhlavuodesta 2005 lähtien Tampere Filharmonia on ollut Suomen ensimmäinen täysimittainen sinfoniaorkesteri pääkaupungin ulkopuolella 97 muusikollaan. (Viitasalo 2007.)

Tampere Filharmonia konsertoi yleensä joka viikko perjantaisin ja sillä on myös sunnuntaisin oma kamarimusiikkisarja Faunien iltapäivä. Orkesteri on julkaissut useita levytyksiä ja se tekee yhteistyötä myös Tampereen Oopperan kanssa. Tampere-talo tuottaa lisäksi balettiesityksiä, joissa Tampere Filharmonia on esiintynyt. (Viitasalo 2007.) Hannu Lintu aloitti Tampere Filharmonian ylikapellimestarina syksyllä 2009 John Storgårdsin seuraajana. Tampere Filharmonialla on myös oma nimikkosäveltäjä Jouni Kaipainen. (Tuomisto 2009.)

3.3 Koesoitto

Sinfoniaorkesteriin haetaan töihin koesoiton kautta. Se tarkoittaa, että muusikot esiintyvät vuorotellen orkesterin järjestämälle lautakunnalle, joka päättää, kuka on sopivin muusikko vapaana olevaan paikkaan. Tulokset ilmoitetaan hakijoille

heti koesoiton jälkeen. Koesoitossa esiintymisaikaa on niukasti ja siinä ajassa soittajan pitää vakuuttaa lautakunta soitollaan. Omaa vuoroaan joutuu yleensä odottamaan ennalta määräämättömän ajan ja silti pitäisi pystyä keskittämään voimansa niin, että juuri esiintymisen hetkellä voisi antaa kaikkensa. Käytännössä koesoitomenettely muistuttaakin hieman Idols-TV-formaattia, mutta tosiasiassa taustalla täytyy olla lähes täydellinen soittimen hallinta.

Avoimet työpaikat ilmoitetaan yleensä orkesterin omilla Internet-sivustoilla, osoitteessa www.sinfoniaorkesterit.fi ja alan lehdissä. Suomessa tällainen lehti on muun muassa *Muusikko* ja esimerkiksi Saksassa *Das Orchester*. Myös alan koulujen ilmoitustauluilla voi nähdä ilmoituksia avoimista paikoista ympäri maailmaa. Monesti muusikot saattavat tietää tulevasta avoimesta paikasta jo ennen kuin se ilmoitetaan virallisesti (*Muusikko* 2007, 9). Orkestereissa on tarjolla niin avustajien kuin vakituisten tai määräaikaisten soittajien paikkoja. Tällä hetkellä Suomessa tarjolla olevien vakituisten paikkojen määrä on ollut hyvin pieni (Vikström 2006). Keski-Euroopassa on ilmoituksissa kerrottu myös orkesterin laatu (*Muusikko* 2007, 9).

Ilmoituksissa kerrotaan mistä soittimesta on kyse ja mitä muita lisävaatimuksia hakijan tulee täyttää, kuten esimerkiksi sivuinstrumentit. Ilmoituksissa on myös ohjeet, miten paikkaa haetaan. Yleensä soittaja lähettää tietonsa orkesterille. Nykyisin ollaan siirtymässä myös orkestereissa sähköisempään viestintään, eli tiedot voi lähettää myös pelkällä sähköpostilla (liite 7). Suomessa on käytäntö, että kaikki hakijat saavat mahdollisuuden osallistua koesoittoon. Tämä johtuu siitä, että hakijoita ei ole niin paljon kuin esimerkiksi Keski-Euroopan suuriin orkestereihin (*Muusikko* 2007, 9). Ulkomailla hakijat kutsutaan erikseen koesoittoon, jolloin taustatiedot voivat vaikuttaa enemmän paikan saamiseen. Ainakin Suomessa esiintyy niin kutsuttuja ”No Show”-hakijoita, jotka ilmoittautuvat koesoittoon, mutta eivät kuitenkaan saavu paikalle, eivätkä vaivaudu ilmoittamaan poisjäännistään (Karlson 2007, 12).

Koesoittopäivä jakaantuu hakijamäärän mukaan soittokierroksiin, joilla jokaisella pudotetaan osa soittajista pois (Karlson 2007, 13). Yleisin kierrosten lukumäärä on yhdestä kolmeen. Soittojärjestys arvotaan ennen koesoittojen alkamista (Lampela 2000, 5–6). Ensimmäisellä kierroksella soitetaan sermin tai verhon

takana niin ettei lautakunta voi nähdä soittajaa (Karlson 2007, 13). Se antaa jokaiselle soittajalle mahdollisuuden päästä jatkoon tai pudota taustoista riippumatta. Lautakunta voi arvioida ensimmäisellä kierroksella vain soiton perusteella. Lautakunta koostuu yleensä orkesterin omista muusikoista, joista paikalla ovat ainakin kapellimestari, konserttimestari ja kyseessä olevan instrumentin äänenjohtaja (Lampela 2000, 9). Ensimmäisellä kierroksella pudonneille annetaan joskus mahdollisuus saada palautetta soitostaan, jotta he voisivat parantaa seuraavalla kerralla suoritustaan. (Muusikko 2007, 8-9.)

Jos orkesterin oma jäsen hakee avoinna olevaa paikkaa ja saa sen, häneltä avoimeksi jäävä paikka täytetään yleensä samalla koesoitolla eli toiseksi paras saa myös paikan (Karlson 2007, 12; liite 7). Yleensä paikat saadaan täytettyä (Vikström 2006), mutta joskus koesoitossa ei kuitenkaan valita ketään (Muusikko, 2007, 10; Karlson 2007, 13; Lampela 2000, 6).

Koesoitossa soitetaan yleensä konsertto, joka on kyseiselle instrumentille yksi tärkeimmistä teoksista. Esimerkiksi yleistä on soittaa W. A. Mozartin tai J. Haydnin säveltämä konsertto. Vaadittavat teokset ilmoitetaan koesoittoilmoitusten yhteydessä (liite 7). Lisäksi soitetaan orkesteristemmoja eli soitinten tiettyjä vaikeimpia kohtia orkesteriteoksista. Orkesteripaikkoja on kerätty myös kirjoiksi muusikoille, mutta ennen koesoittoa orkesterin edustaja lähettää muusikolle koesoitossa tarvittavat orkesteripaikat (Karlson 2007,13). Nykyään orkesteripaikat voi myös ladata PDF-muodossa itselleen orkesterin nettisivuilta (liite 7). Orkesteripaikoissa on tärkeää, että hakija toteuttaa oikeat merkinnät ja soittaa oikeanlaisessa tempossa (Muusikko 2007, 10). Soittajan täytyy tavallaan kuvitella soittavansa orkesterin kanssa, vaikka soittaakin yksin. Joskus koesoitossa saatetaan olla kapellimestari johtamassa orkesteripaikkoja, jolloin nähdään miten hakija reagoi kapellimestarin lyöntiin tai kamarimusiikkitehtävä, jossa arvioidaan hakijan yhteissoittokykyä (Muusikko 2007, 9).

Vaikka koesoitossa tarvitaan paljon onnea ja taitoa, ei paraskaan soolosoittaja ole välttämättä hyvä orkesterimuusikko. Myös henkilökemioilla on merkitystä ja sillä, miten kunkin muusikon soittotapa sopii yhteen. (Karlson 2007, 13.) Lopulliseen valintaan vaikuttaakin myös soittajan taustat: jos tiedetään, että hänen

kanssaan ei ole helppo työskennellä, hänet voidaan jättää valitsematta sen takia (Lampela 2000, 9,12).

Orkesterissa soittamiseen liittyy myös paljon sellaisia asioita, joita ei voi oppia kuin työskentelemällä orkesterissa (Karlson 2007, 13). Suomessa on toisaalta vaikeaa saada kokemusta ammattiorkestereissa soittamisesta ennen koesoitosta selviytymistä. Verrattuna muihin aloihin orkesterimuusikon opintoihin liittyviä työharjoitteluita on erittäin vaikeaa toteuttaa oikeissa työpaikoissa.

Nykyään musiikin ammattiopiskelijoille on alettu opettaa valmistautumista koesoitotilanteisiin (Muusikko 2007, 8). Se tarkoittaa käytännössä sitä, että käydään läpi, mitä koesoitossa tapahtuu ja harjoitetaan orkesteripaikkoja. Toisaalta riippuu myös hyvin paljon opettajasta, antaako hän opetusta, joka tähtää koesoittoon (Karlson 2007, 13).

Yksi ongelma koesoitoissa on, että joskus hyvät soittajat käyvät vain voittamassa koesoiton ja tähtäävät sitten edelleen isompiin orkestereihin. Sitoutuminen olisi orkesterin kehittymiselle tärkeää, mutta yleensä koesoiton jälkeen seuraa koeaika, jolloin punnitaan soittajan todellinen kyky työskennellä orkesterissa. (Muusikko 2007, 9.) Lampelan (2000, 13) tutkielmassa mainitaan myös mahdollisesta haastattelusta koesoiton yhteydessä, jolla selvitetään hakijan soveltuvuutta orkesteriin.

3.4 Orkesterimuusikon työllisyystilanne Suomessa

Suomessa on tällä hetkellä (2010) Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n jäsenenä 14 ammattisinfoniaorkesteria, yksi oopperaorkesteri, kahdeksan kamari- ja runkoorkesteria, viisi muuta orkesteria ja yksi liitännäisjäsen. Suomessa muusikon palkkaus on suhteellisen matala, varsinkin jos vertaa miten koulutettuja muusikot ovat. Opinnot on aloitettava jo lapsuudessa ja monet tähtäävät musiikin maisterin tutkintoon, joten ala on varmasti pienipalkkaisista aloista kovimman kilpailun alaisena.

Vuosi 1963 edustaa Suomessa orkesteritoiminnan kasvun alkua. Silloin perustettiin Kansallisoopperan orkesteri, joka toi 46 uutta orkesteripaikkaa, ja siitä lähtien orkesteritoiminta jatkoi laajentumista ympäri Suomea 80-luvun loppuun asti. Vuonna 1965 perustettiin myös sinfoniaorkesteriyhdistys ja 70–80-lukujen aikana orkestereiden toiminta kunnallistettiin. (Vikström 2005, 10.)

90-luvulla lama hidasti orkestereiden kasvua, ja 80-luvun jälkeen vuosittainen kasvunopeus on ollut noin 5-6 %. Vuonna 1993 säädettiin orkesterilaki, joka lisäsi valtionavustusten osuutta, mutta samalla kunnat vähensivät omaa osuuttaan, joten orkesterit eivät saaneet todellisuudessa aiempaa enempää avustusta. (Vikström 2005, 11.)

Yhtä laajaa muusikkokoulutusta ei ollut 60–70-luvuilla tarjolla kuin tällä hetkellä. Se johti myös siihen, että kasvavien orkestereiden uusia paikkoja oli välillä hankalaa täyttää soittajien vähyyden vuoksi. Nykyään tilanne on päinvastainen. Muusikoita valmistuu ennennäkemättömän paljon, mutta samaan aikaan avoimia orkesteripaikkoja on vähemmän. (Vikström 2005, 10–11). Koesoitoissa orkesterit voivat siis valita joukkoon huippusoittajat ja tämä tietenkin kehittää myös orkestereiden tasoa. Keskimäärin yhtä orkesteripaikkaa kohden hakijoita on Suomessa 15 muusikkoa. Isompiin orkestereihin yhtä paikkaa voi hakea jopa yli 40 muusikkoa. (Vikström 2006.)

Vuoden 2005 lopussa Suomessa oli noin 975 päätoimista orkesterimuusikon paikkaa (Vikström 2006) ja vuoden 2009 lopulla orkestereissa oli Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n sivustojen mukaan yhteenlaskettuna 981 päätoimista työpaikkaa. Lähitulevaisuudessa, vuosien 2015 ja 2025 välillä, vapautuvia orkesteripaikkoja voi olla aiempaa enemmän tarjolla, jos orkesterit eivät vähennä vakituisten työpaikkojen määrää. Paikkojen vapautuminen johtuu suurten ikäluokkien eläkkeelle jäämisestä. Toisaalta tällä hetkellä muusikoita työllistäneet opetustehtävät alkavat olla täytetty. (Vikström 2005, 11.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Aiemmat tutkimukset

Tämän opinnäytetyön asiasanoja ovat muusikot, orkesterit, sinfoniaorkesterit, Tampere Filharmonia, musiikinopetus ja Sibelius-Akatemia, joilla myös etsittiin aiempia tutkimuksia aiheesta. Tutkimuksia etsittiin E-aineistoportaali Nellin kautta löytyvistä Aleksi artikkeliviitetietokannasta, ARSCA- taideyliopistojen kirjasto-tietokannoista, ARTO artikkeliviitetietokannasta, Sibelius-Akatemian opinnäyte-työtietokannasta ja VIOLA – Suomen kansallisdiskografiasta. Sen lisäksi käytiin läpi kaikkien ammattikorkeakoulujen ja yliopistoiden kirjastot ja kirjastot.fi -sivuston hakupalveluiden kautta sekä Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus www.fimic.fi, verkkokirjasto www.helmet.fi ja Hämeenlinnan kaupunginkirjaston www.makupalat.fi – sivuston musiikkiosio. Haulilla ei löytynyt vastaavanlaisia tutkimuksia mistään sinfoniaorkestereista eikä erillisellä haulilla Tampere Filharmoniasta tehtyjä minkäänlaisia tutkimuksia. Muusikko-lehden artikkeleissa tosin on usein viitattu lehden tekemiin selvityksiin Suomen orkestereista, mutta samalla ei ole viitattu erillisiin tutkimuksiin.

Tätä tutkielmaa muistuttavat lähinnä Pirkanmaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyöt ”Kerran klemetiläinen, aina klemetiläinen?": tutkimus nuorison orkesterileirin soittajista (Kopra 2007) ja Ahistaa!: tutkimus Tampereen konservatorion ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulun musiikin ammattiopiskelijoiden stressistä ja ahdistuksesta. (Laukkanen 2007). Edellisessä selvitetään, millainen on keskivertomusiikkileiriläinen ja tutkitaan orkesterileirille osallistuvien nuorten soittomotivaatiossa tapahtuvia muutoksia leirin aikana. Lähtökohtana on tekijän oma kipinä ammattimuusikonuraan, joka syntyi musiikkileirillä. Tulevat ammattimuusikot käyvät myös musiikkileireillä. Tutkimus on suoritettu kyselytutkimuksina vuosina 2004 ja 2006. Jälkimmäinen on myös kyselytutkimus. Laukkanen on tutkinut musiikin ammattiopiskelijoiden stressiä ja ahdistusta. Tuloksena on, että suurin osa pitää musiikinopiskelun stressaavana. Oma tutkimukseni käy käsiksi seuraavaan ryhmään eli jo työssäkäyviin ammattimuusikkoihin, mutta muita yhtymäkohtia ei tutkimuksen menetelmän lisäksi näillä opinnäytetöillä ole.

4.2 Tutkimusongelmat

Luvuissa kaksi ja kolme on käsitelty muusikoksi opiskelua ja muusikkona työskentelyä. Luvut käyvät läpi, miten on mahdollista opiskella ja hakea muusikoksi. Käytännön tutkimusta aiheesta ei ole Suomessa toistaiseksi tehty. Tarkoitus on siis pystyä kuvailemaan aineiston avulla tämän päivän muusikkoa. Millainen koulutus hänellä on takanaan? Kulkeeko suurin osa samaa kaavaa joko niin kuin opiskelua kuvaavassa osuudessa on esitelty tai jonkun muun kaavan kautta? Tai löytyykö taustoista suurikin hajonta muusikoiden välillä. Osittain tutkimus on myös selittävä, koska se hakee selitystä Sibelius-Akatemian merkitykselle ja väitteelle, että kaikkien suomalaisten ammattimuusikoiden on opiskeltava jossain vaiheessa Sibelius-Akatemiassa.

Johtajatus tutkimukseen lähtee muusikoiden työhönottotilanteesta, koesoitosta. Työhakemuksiin kirjataan tietenkin aikaisemmat opinnot ja kokemus muusikkona, mutta kuten useasti muissa työhaastattelutilanteissa, näiden taustojen perusteella ei suoriteta suurta karsintaa koesoitotilanteeseen kutsuttaessa. Muilla aloilla on puolivoittoa päästä työhaastatteluun. Silloin on jo vakuuttanut työnantajan siitä, että olisi taustoiltaan sopiva työhön. Muusikoilla tämä vaihe ei sinänsä ole merkittävä. Näytön paikka koittaa koesoitossa. Lisäksi tavanomaisessa työhaastattelussa hakijat haastatellaan yksitellen alusta loppuun ja haastatteluiden jälkeen tai kun ensimmäinen sopiva ehdokas löytyy, paikka täytetään. Muusikot soittavat vuorotellen ainakin kaksi kertaa ja välissä suoritetaan karsinta.

4.3 Kvantitatiivinen tutkimus ja tutkimusmenetelmät

Tämä tutkielma on luonteeltaan perinteinen kvantitatiivinen eli määrällinen survey-tutkimus. Kvantitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on kerätä tietoja mahdollisimman edustavalta otokselta. Aineiston keruumenetelmänä käytettiin kyselylomaketta eli aineisto kerättiin standardoidusti. Tässä tapauksessa jokainen Tampere Filharmonian muusikko sai täytettäväkseen täsmälleen samanlaisen lomakkeen, jossa oli enimmäkseen valmiit vastausvaihtoehdot. Tuloksia kuva-

taan numeraalisesti ja erilaisten tilastollisten taulukoiden avulla. Kvantitatiivista tutkimusta kutsutaan myös tilastolliseksi tutkimukseksi, koska sen avulla selvitetään lukumääriä ja prosenttiosuuksia ja eri asioiden välisiä riippuvuussuhteita. (Heikkilä 2001, 16.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen yhteydessä puhutaan usein myös kvalitatiivisesta eli laadullisesta tutkimuksesta, mutta todellisuudessa niitä ei voi pitää vastakkaisina tutkimuksina vaan itse asiassa ne ovat toisiaan täydentäviä. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii ymmärtämään ilmiön syitä tarkemmin ja sen lähtökohtana on tutkia intensiivisesti pienempää ryhmää kun taas kvantitatiivinen tutkimus pyrkii edustavalla otoksellaan muodostamaan yleistyksiä suuremmasta perusjoukosta. (Heikkilä 2001, 16–17). Tässä tutkielmassa kvalitatiivisena osuutena voidaan pitää valmiiden vastausvaihtoehtojen jälkeen muutamassa kohdassa esiintyvää lisäkysymystä ”Miksi?”. Se antaa vastaajalle mahdollisuuden kertoa enemmän oman vastauksensa syistä, mutta suurin osa vastaajista jättää tämän mahdollisuuden yleensä käyttämättä. Muunlaisia kvalitatiivisia piirteitä kuten haastatteluita ei tässä kyselyssä ollut.

Kysely toteutettiin informoituna kyselynä eli tutkimuksen toteuttaja vie ja noutaa kyselylomakkeet ja tarvittaessa voi vastata vastaajien kysymyksiin. Tutkimuskertoja on yksi, joten aineisto on niin kutsuttu poikkileikkausaineisto (Heikkilä 2001,15,18). Päätin toteuttaa kyselyn perinteisesti paperisilla lomakkeilla, vaikka sähköiset lomakkeet ovat muodostumassa koko ajan suosituimmiksi ja ekologisemmiksi. Tämä johtuu siitä, että arvioin tutkimani kohderyhmän vastaavan paremmin paperisiin lomakkeisiin kuin esimerkiksi sähköpostissa tulleeeseen pyyntöön vastata Internet-kyselyyn. Samalla sain tilaisuuden esitellä tutkielmani lähtökohtia vastaajille paikan päällä.

Hyvään tutkimukseen liittyy tutkimusetiikan noudattaminen. Tutkittaville täytyy selvittää, mihin kerättyä aineistoa käytetään, eikä sitä saa käyttää muuhun kuin tutkimusluvassa on määritely. Tutkimuksien tuloksista ei myöskään saa selvittää yksittäisen vastaajan henkilöllisyyttä. Aineiston perusteella saatuja tuloksia ei saa vääristellä tai jättää kertomatta, vaikka ne eivät olisikaan toivottuja tuloksia. (Heikkilä 2001,31.)

4.4 Tutkimuksen kohde

Tampere Filharmonia oli minulle luonnollinen valinta sen sijainnin perusteella. Toisekseen, se on ainoa pääkaupunkiseudun ulkopuolella toimiva täysimittainen sinfoniaorkesteri. Tampere Filharmonia on 97 muusikkoa, jotka toimivat tutkielman havaintoyksikköinä. Suomessa oli vuoden 2009 lopulla noin 980 päätoimista muusikkoa (Suomen sinfoniaorkesterit ry). Tampere Filharmonian muusikot muodostavat tästä summasta lähes kymmenesosan. Tällöin yhden muusikon osuus on yksi tuhannesosa kaikista. Samoin yksi muusikko on Tampere Filharmoniaa noin 1 % Tampere Filharmonian muusikoista.

Saadakseni tavoitettua mahdollisimman monta muusikkoa, kyselylomake oli ensimmäinen vaihtoehtoni. Tutkielmaa voidaan pitää kokonaistutkimuksena, jonka perusjoukko on Tampere Filharmonia, koska kysely jaettiin kaikille muusikoille. Kokonaistutkimus on kannattavaa toteuttaa kun perusjoukon havaintoyksiköiden lukumäärä on alle sata. (Heikkilä 2001, 33.) Toisaalta perusjoukkona voidaan pitää myös kaikkia Suomen ammattimuusikoita. Tällöin Tampere Filharmonia olisi ennemmin harkittu näyte kuin edustava otos kaikista muusikoista, koska kaikilla Suomen päätoimisilla muusikoilla ei ole yhtä suurta todennäköisyyttä tulla valituksi kyselyyn. Yleistettävyydestä olisi suhteellisen vaikea puhua, mutta yleensä sinfoniaorkestereissa on samassa suhteessa eri instrumenttien soittajia.

4.5 Tutkimuksen edut ja haitat

Kuten kaikenlaisissa tutkimuksissa, myös kyselytutkimuksessa on omat heikkoutensa ja etunsa. Suurin etu ja syy tämän tutkielman toteuttamiselle kvantitatiivisena survey-tutkimuksena olivat, että se on vastaajalle helppo ja nopea ja näin pystyy keräämään suurelta joukolta ihmisiä nopeasti tietoa. Haastattelu olisi vienyt huomattavasti enemmän aikaa, vaikka se toisaalta olisikin tuonut tarkempaa tietoa ja vähentänyt väärinymmärryksen riskiä. Lisäksi kerran suoritettu tutkimus kuvaa tilannetta vain tutkimuksen tekohetkellä ja sen tuottama tieto on melko pinnallista ja helposti vanhentuvaa. Lisäksi kun tutkitaan vas-

taajan muistin varaan perustuvia tapahtumia, voivat vastaukset olla kyseenalaisia (Heikkilä 2001, 20).

Kyselytutkimuksena tämä tutkielma oli mahdollista toteuttaa kokonaistutkimuksena eli kysely jaettiin kaikille orkesterin soittajille. Tämän edun varjopuolena on, että vaikka kyselyn jakaisi kaikille, vastauksia ei kuitenkaan saada niin paljon takaisin. Suomessa kyselyihin on muodostunut melko kielteinen asenne, sillä niitä toteutetaan todella paljon (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 187). Katoa yritin estää toteuttamalla kyselyn informatiivisena kyselynä eli esittäytymällä mahdollisimman suurelle joukolle vastaajia ja selvittämällä kyselyn tarkoitusta. Vastaaja pystyi myös jättämään lomakkeen loppuun yhteystietonsa, mikäli hän on kiinnostunut saamaan opinnäytetyön tiivistelmän.

Kyselyn etu on myös, että ihmisiltä voidaan kysyä täsmälleen samat kysymykset ja kysymyksiä saadaan mahdutettua kyselyyn suhteellisen paljon. Ongelmana on kuitenkin, että vastaukset voivat olla pinnallisia eikä vastaajien rehellisyyttä voida todistaa. Toisaalta jotkin kysymykset saattavat tuottaa väärinymmärryksiä ja näin ollen vääriä vastauksia, mikä vaikuttaa koko tutkimuksen onnistumiseen. Tässä tutkielmassa perehtyneisyyden ei pitäisi olla ongelma vastaajalle, sillä tutkielma käsittelee vastaajien omia taustoja. Suomen kieli olisi voinut olla osalle vastaajista ongelma, ja tämän takia kysely on käännetty myös englanniksi tukemaan suomenkielistä osiota.

Monivalintakysymyksiin vastaajat eivät voi vastata omin sanoin, joten jotain vastauksia saattaa jäädä saamatta. Siksi olen pyrkinyt useissa monivalintakysymyksissä antamaan vastaajalle mahdollisuuden vastata omin sanoin ”muu, mikä?” vaihtoehdolla tai ”miksi?” lisäkysymyksellä. Tällöin kysymykset ovat suurimmaksi osaksi puoliavoimia eli sekamuotoisia. Ongelmana on kuitenkin, että avoimet kohdat jätetään helposti tyhjiksi.

Kadon kasvaessa suureksi lomakemateriaalia jää käyttämättä ja paperia menee hukkaan. Internet-kyselyssä tätä ei tapahdu, mutta uskon silti saavani paremman vastausprosentin paperisilla lomakkeilla kuin nettikyselyllä, koska osa soittajista ei ehkä ole tottunut täyttämään Internet-kyselyitä. Toisaalta käsin täytettävän lomakkeen ongelmaksi voi muodostua myös vastaajan käsialan epäsel-

vyys. Internet-kyselyn laatiminen vaatii myös enemmän tietoteknistä osaamista ja mikäli näitä taitoja ei ole valmiina, voi se muodostaa opinnäytetyöstä liian ison projektin.

Vaikka kyselytutkimus on suhteellisen helppo ja nopea toteuttaa, on hyvän kyselylomakkeen laatiminen työlästä ja aikaa vievää. Tulokset voidaan kuitenkin analysoida melko helposti valmiiden analysointimetodien avulla. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa analysointia voidaan suunnitella vasta aineiston keruun jälkeen.

4.6 Kyselylomakkeen laadinta

Kyselylomake on laadittu vain tätä tutkimusta varten, joten sillä kerättävä aineisto on myös tarkoitettu ainoastaan tätä tutkimusta varten. Laadin kyselylomakkeen rungon omien kokemusteni ja sellisti Panu Sundquistin haastattelun pohjalta (Karlson 2008, 5–8). Olen Paneeli.netin jäsen, joka on Internet-kyselyitä järjestävä organisaatio, ja vastaan joka kuukausi vähintään yhteen Internet-kyselyyn, joiden aiheet vaihtelevat suuresti. Omien kokemusteni perusteella tiedän millaisiin kysymyksiin on helppoa ja mielenkiintoisempaa vastata ja millaisia kysymyksiä tulee välttää. Panu Sundquistin haastattelun avulla selvitin, mitä kysymyksiä muusikoille yleensä haastatteluissa kysytään, koska henkilöhaastatteluissa pyritään esittelemään myös muusikon taustaa. Kyselylomakkeen rungon muodostamisen jälkeen perehdyin lomakkeen laadinnassa ohjeistavaan materiaaliin ja totesin, että tekemäni ratkaisut olivat enimmäkseen oikein.

Etukäteen tiesin, että orkesterissa on myös muutamia ulkomaalaistaustaisia soittajia, joten päädyin toteuttamaan kyselyn myös englanniksi. En halunnut, että vastaajat jättävät vastaamatta kyselyyn vain siksi, etteivät ymmärrä suomen kieltä riittävästi. Englanninkielinen osio tarkastettiin ennen kyselyn toteuttamista.

Kyselylomakkeeseen liittyy olennaisesti myös saatekirje (liite 8), joka motivoi vastaajaa täyttämään lomake. Saatekirje ei saa olla liian pitkä, mutta sen on

selvästi ilmaistava tutkimuksen toteuttaja ja tavoite ja miten tietoja käytetään. Vastaajalle pitää ilmetä, miten hänet on valittu ja vakuuttaa tietojen luottamuksellisuudesta. Myös lomakkeen palauttamisen tavasta ja eräpäivästä tulee kertoa. (Heikkilä 2001, 62–63.) Tämän tutkielman saatekirje on yhden sivun pituinen, koska saate on kirjoitettu sekä suomeksi että englanniksi, jolloin virallinen saateksti on noin puolen sivun mittainen. Jokainen saatekirje allekirjoitettiin käsin.

Lomakkeen ulkonäkö vaikuttaa vastaajaan, joten lomakkeen tulee näyttää siistiltä ja helpolta vastata. Se ei myöskään saa olla liian pitkä. (Heikkilä 2001, 48–49.) Lomakkeen asetteluun vaikutti se, että se on tärkeä liite (liite 9) opinnäytetyölle, joten sivumarginaali tuli ottaa huomioon asettelussa. Kyselylomakkeesta tuli lopulta neljän sivun pituinen ja se tulostettiin kaksipuolisesti ja sivut nidottiin yhteen saatekirjeen kanssa.

Kysymysten tärkeitä sanoja korostettiin lihavoimalla ja kysymyksiin liitettiin selkeitä vastausohjeita. Kysymykset olivat joko monivalintakysymyksiä, sekamuotoisia tai rajattuja avoimia kysymyksiä. Vastaukset valittiin vaihtoehtojen joukosta rastittamalla tai kirjoittamalla tyhjälle viivalle. Monivalintakysymyksissä rastittaminen on osoittautunut vastaajille helpommaksi tavaksi kuin ympyröiminen (Heikkilä 2001, 59). Vain yksi kysymys mittasi vastaajan mielipidettä 5-portaisella Likertin asteikolla (Heikkilä 2001, 53).

Hyvässä kyselyssä kysymykset ovat lyhyitä ja kysyvät vain yhtä asiaa kerrallaan. Valitsin sinuttelu-muodon, koska se on Suomessa yleisempää kuin teitittely. Kysymykset täytyy järjestellä loogisesti, jotta vastaaja pysyy kyselyn juonessa mukana. Lomake tulee myös testata koevastaajilla ennen varsinaisen kyselyn toteuttamista, jotta pystytään selvittämään kysymysten ymmärrettävyyttä ja vastaamiseen kuluva aika. (Heikkilä 2001, 57–58, 61.)

Jotta pystyttäisiin tutkimaan tutkimuksen ongelmia, on niitä varten luotava mittarit ja muuttujat, joita voidaan mitata. Kyselylomakkeen laadinnassa on kyse käsitteiden operationaalistamisesta. Ensin selvitetään mitä halutaan mitata ja määritellään muuttujat. Sen jälkeen muodostetaan kysymys, jolla kyseistä asiaa voidaan mitata. (Hirsjärvi ym. 2005, 145–146.)

4.7 Kyselylomakkeen kysymykset

Kyselylomake on nähtävissä alkuperäisessä muodossaan liitteenä 9. Kyselyt tulostettiin kaksipuolisesti. Liitteenä siinä näkyy eri yläviite kuin oikeassa tutkimuksessa, jossa yläviitteenä oli jokaisella sivulla ensimmäistä lukuun ottamatta ”Kyselytutkimus Tampere Filharmonian muusikoiden taustoista”.

1. Sukupuoli. Sukupuolta tarvitaan muiden kysymysten vertailuissa. Ala on ollut ainakin aiemmin hyvin miesvaltainen ja naisten esiintymiset ovat olleet jopa kiellettyjä. Tällä kysymyksellä voi kartoittaa miesten ja naisten lukumäärää, vaikka toisaalta jo Tampere Filharmonian Internet-sivustoilta on löydettävissä lista muusikoista, ja heistä suurin osa on miehiä.
2. Syntymävuosi. Syntymävuoden avulla voidaan laskea muissa kysymyksissä olleiden vastausten perusteella kuinka kauan muusikko on opiskellut ja minkä ikäisenä. Ikää voidaan käyttää myös vertailuissa kuten sukupuoltakin. Iän mukaan voidaan kartoittaa kuinka suuri osa siirtyy lähiaikoina eläkkeelle iän perusteella.
3. Instrumentti. Tällä tarkoitetaan sitä soitinta, jota muusikko soittaa työseen orkesterissa. Kysyn instrumenttia, mutta käytän analysoinnissa vertailuryhminä jousisoittajia (viulu, alttoviulu, sello ja basso) ja muita eli puhallin-, lyömä- sekä muut soittajat kuten harpistit ja pianistit. Tämä jaottelu johtuu siitä, että jousisoittajissa on enemmän soittajia yhtä stemmaa kohti ja muissa instrumenteissa yksi soittaja soittaa yhtä stemmaa, joten työpaikkoja on vähemmän tarjolla ja vastaukset voivat poiketa sen vuoksi.
4. a. Yleissivistävä koulutus. Yleissivistävällä koulutuksella tarkoitetaan Opetusministeriön (2010) mukaan kouluun valmentavaa esiopetusta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, oppivelvollisuuden suorittamiseen liittyvää perusopetusta, peruskoulun jälkeistä yleissivistävää opetusta antavaa lukiokoulutusta ja kouluopetuksen ulkopuolista musiikin ja

muiden taiteenalojen opetusta eli taiteen perusopetusta. Tämän kysymyksen vaihtoehdot ovat kuitenkin peruskoulu, lukio, ylioppilastutkinto tai jokin muu. Vastaukseksi en halua varhaisiän musiikkiopetusta, sillä kysymyksen b-kohta käsittelee musiikkiopintoja. Tämän kysymyksen tehtävänä on mitata, kuinka moni muusikoista on suorittanut vain pakollisen oppivelvollisuuden ja kuinka moni on sen lisäksi jatkanut yleissivistäviä opintojaan lukiossa.

4. b1. Minkä ikäisenä aloitit instrumenttisi soiton? (ikä numeroina).

Tämä kysymys selvittää, missä vaiheessa ammattimuusikot ovat aloittaneet oman soittouransa. Vastaukset vaihtelevat varmasti soittimen mukaan, sillä monet jousisoittajat aloittavat nuorempana kuin esimerkiksi puhallinsoittajat, koska lapsen täytyy fyysisesti kasvaa tarpeeksi ylettyäkseen soittimen koskettimiin tai jaksakseen kannatella soitinta. Jousisoittimia on erikokoisia ja tämä mahdollistaa soiton aloittamisen hyvin nuorena.

4. b2. Oletko saanut opetusta instrumenttisi yksityiseltä opettajalta?

Tämä kartoittaa sitä, kuinka moni on opiskellut esimerkiksi ennen musiikkiopistoon tai konservatorioon siirtymistä yksityisellä opettajalla. Syynä tähän voi olla pieni asuinpaikkakunta tai omat vanhemmat ovat antaneet aluksi opetusta. Oppilaitoksiin järjestetään myös pääsykokeet ja taitoja voi kartuttaa ensin yksityisellä opettajalla.

4. b3. Musiikkioppilaitokset ja konservatoriot (ei AMK tai yliopisto) Suomessa, joissa olet opiskellut sekä vuodet joina olet opiskellut.

Tällä kohdalla kartoitettiin varhaisimpia musiikkiopintoja ja erityisesti sitä, mistä päin Suomea muusikot ovat lähteneet. Yleensä opiskellaan aluksi mahdollisimman lähellä lapsuuden kotia, sillä vanhemmat ovat suuressa vastuussa mahdollisuudesta harrastamiseen.

4. b4. Ammattikorkeakoulut (Musiikki) Suomessa ja Sibelius-Akatemia. Merkitse milloin ja mitä olet opiskellut. Jos olet valmistunut, rastita ruutu.

Tällä kartoitetaan muusikoiden ammattiopintoja. Varsinkin sitä, kuinka moni on opiskellut ainoastaan Sibelius-Akatemiassa ja milloin. Lisäksi selvitetään onko joku opiskellut ainoastaan ammattikorkeakoulussa. Tällä alalla on myös otettava huomioon se, että töitä voi saada ilman tutkintoa, joten tarkoitus on myös selvittää näiden muusikoiden osuutta.

4. b5. Musiikkiopinnot ulkomailla. Tällä selvitetään opintojen merkitystä Suomen ulkopuolella. Nähdään myös niiden lukumäärä, jotka ovat opiskelleet ainoastaan ulkomailla ja niiden, jotka ovat suomalaisten opintojen lisäksi opiskelleet ulkomailla. Sen tarkemmin en lähde tutkimaan ulkomaalaisia opintoja, koska uskon että suurin osa on vain Suomessa opiskelleita ja ulkomailla opiskelleita olisi luultavasti yhtä kohdetta kohti vain yksi tai muutama muusikko ja tällöin muusikko pystyittäisi tunnistamaan tuloksista.

4. c. Kuinka tärkeää mielestäsi on valmis tutkinto musiikkialalla?

Vastausvaihtoehdot ovat: erittäin tärkeää, tärkeää, ei niin tärkeää, ei ollenkaan tärkeää tai en osaa sanoa. Kysymykseen on lisätty myös loppuun kysymys ”Miksi?” ja annettu vastaustilaa. Tämä siksi, että jotkut vastaajista saattavat haluta selventää vastaustaan. Tämä on kyselyn ainoa mielipidekysymys ja se kartoittaa muusikoiden asenteita opiskeluun. Kuten jo b4-kohdassa mainittiin, muusikko ei tarvitse valmista tutkintoa saadakseen työpaikan sinfoniaorkesterissa, mutta instrumenttiopettamisessa ollaan tarkempia hakijan pätevyyden kanssa.

4. d. Muiden alojen koulutus (ei musiikki).

Tällä kohdalla selvitetään, kuinka moni on opiskellut jotain muuta alaa musiikin lisäksi. Oman instrumentin opiskelu vie huomattavan paljon aikaa ja energiaa verrattuna muihin aloihin, mutta silti jotkut katsovat tarpeellisiksi hankkia myös toisen ammatin tai ovat aloittaneet ensin toisella alalla ja sen jälkeen siirtyneet musiikkialalle. En kuitenkaan aio selvittää tämän asian syitä vaan lähinnä kartoittaa näiden henkilöiden määrää.

5. Onko suvussasi muita muusikoita? (esimerkiksi isä, äiti, sisar, serkku...)

Monet muusikot perustavat perheen toisen muusikon kanssa ja myös lapset jatkavat musiikin parissa ammattiin asti. Tästä syystä on mielenkiintoista nähdä, kuinka monella ammattimuusikolla ei ole suvussaan yhtään toista muusikkoa. Toisaalta on myös mielenkiintoista nähdä, ovatko muusikkosukulaiset useimmiten omat vanhemmat.

6. Minkä ikäisenä tiesit, että musiikista tulee ammattisi? (ikä numeroina)
Miksi?

Muusikoilla voi olla hyvin erilaisia syitä ammatinvalinnalleen ja toiset tietävät lapsesta asti, että heistä tulee musikoita kun taas toisille asia selkenee vasta varhaisessa aikuisuudessa, vaikka ovatkin harrastaneet musiikkia pienestä pitäen.

7. Onko sinulla absoluuttinen sävelkorva?

Absoluuttisella sävelkorvalla tarkoitetaan kykyä hahmottaa sävelkorkeus nimeltä pelkän kuulon avulla. Absoluuttisella sävelkorvalla on toki olemassa erilaisia asteita, mutta silti on mielenkiintoista havaita, kuinka suurella osalla ammattimuusikoita tämä kyky on, koska siitä on varmasti hyötyä muusikon ammatissa.

8. Oletko osallistunut seuraaviin? Kilpailu, musiikkileiri, mestarikurssi, muu, mikä?

Omaa instrumenttia voi myös opiskella muualla kuin opistoissa. Kilpailut ovat hyviä tilaisuuksia harjoitella tavoitteellisesti oman instrumentin soittoa ja näyttää osaamistaan jännittävissä tilanteissa, mutta menestys kilpailuissa kannustaa myös jatkamaan opintoja. Silti kaikki muusikot eivät koe kilpailuissa käymistä tärkeänä. Musiikkileirit ja mestarikurssit voivat myös antaa erilaisen näkökulman ja innostuksen opintoihin.

9. Monessako koesoitossa olet käynyt a) Tampere Filharmoniaassa? b) muissa orkestereissa?

Vastausvaihdot a-kohdassa 1-3, 4-10, 11-20 ja >20 ja B-kohdassa 1-10, 11-20, 20-50 ja >50. Tarkoitus on selvittää koesoitkokemusta. Jokainen Tampere Filharmonian soittaja on voittanut vähintään yhden koesoiton, mutta kuinka monta yritystä on takana.

10. Kauanko olet työskennellyt muusikkona a) Tampere Filharmoniaissa? b) muissa orkestereissa vakituksena soittajana? c) Freelancermuusikkona/avustajana?

Vastausta pyydetään vuosilukuina. Tällä kartoitetaan soittajan työuran pituutta ja onko soittaja soittanut vain Tampere Filharmoniaissa vai myös muissa orkestereissa. Lisäksi nähdään kuinka suurta vaihtuvuutta on tapahtunut. Onko suurin osa muusikoista aloittanut työskentelynsä esimerkiksi yli kymmenen vuotta sitten?

11. Onko sinulla muita toimia orkesterimuusikon työn ohella?

Vastausvaihtoehtoina ovat oman instrumentin opetustyö, Tampere Filharmonian ulkopuoliset esiintymiset tai muu, mikä. Lisäksi pyydetään arvioitua lukumäärää vuodessa. Tässä kartoitetaan samalla tavoin kuin kysymyksessä 4d. mitä muuta muusikko tekee, kuin soittaa työkseen.

12. Vapaata palautetta. Kuten yleisimmissä kyselyissä, myös tässä annetaan lopuksi vastaajalle mahdollisuus kirjoittaa mitä haluaa eli lisäyksiä vastauksiin tai palautetta kyselystä yleisesti.

4.8 Tutkimuksen kulku

Opinnäytetyöprosessi alkoi joulukuussa 2008 aiheen valinnalla Tutkimus- ja kehittämistyön perusteet -kurssilla, jolloin tein alustavan tutkimussuunnitelman. Keväällä 2009 sain hyväksynnän aiheelleni. Otin myös ensimmäisen kerran yhteyttä Tampere Filharmonian intendenttiin Maritta Hirvoseen ja sain suullisen hyväksynnän työlleni. Kesän ja syksyn aikana tutustuin taustamateriaaleihin ja aloitin kirjoittamisen. Olin opiskelijavaihdossa syyskuusta 2009 tammikuun 2010 loppuun ja palattuani takaisin Suomeen olin jälleen yhteydessä intendenttiin. Ensimmäinen tapaaminen intendentin kanssa oli 24.2.2010. Tapaamisessa esittelin tutkielman ideaa ja allekirjoitettiin tutkimuslupa. Samalla sovittiin miten ja milloin kyselytutkimus toteutetaan.

Koekysely suoritettiin kaksi viikkoa ennen virallisen tutkimuksen aloittamista. Koevastaajina toimi nelihenkinen joukko Tampereen ammattikorkeakoulun musiikinopiskelijoita. Koekyselystä ilmeni, että lomakkeeseen oli tehtävä vielä muutamia muutoksia. Myös englanninkielinen ulkoasu tarkastettiin. Kyselylomakkeita saatekirjeineen tulostettiin 97 kappaletta eli yksi jokaista muusikkoa kohti.

Lomakkeet jaettiin Tampere Filharmonian muusikoiden henkilökohtaisiin lokeroihin ja tutkimuksen tarkoitus selvitettiin muusikoille orkesterikokouksen yhteydessä 6.4.2010. Samalla muusikot ohjeistettiin palauttamaan kyselyt viikon aikana palautuslaatikkoon, joka sijaitti lokeroiden läheisyydessä. Palautuslaatikkoon päädyttiin mahdollisten postikulujen välttämiseksi, jotka olisivat aiheutuneet palautuskuorista. Näin kyselylomakkeet pystyttiin noutamaan määräajan jälkeen. Jotta vastausprosenttia saataisiin kohotettua, toimitetaan vastaajille yleensä muistutus viimeisen palautuspäivän jälkeen. Hirsjärvi ym. (2005, 185) mukaan tämä suoritetaan yleensä kaksi kertaa, mutta resurssien vähyyden ja tutkimuksen aikataulun vuoksi tämän tutkielman yhteydessä karhuaminen suoritettiin vain kerran antamalla viikko lisäaikaa vastaamiseen (liite 10).

Kyselyn jakamispäivä oli tiistai, mikä on Hirsjärvi ym. (2005, 193) mukaan hyvä päivä jakaa tutkimukset instituutioille, yrityksille tai työpaikoille. Havainto perustuu siihen, että oletetaan vastaajien vastaavan töidensä ohella viikon aikana ja alkuvuokosta vastaajilla on enemmän intoa kuin viikonlopun jo odottaessa.

4.9 Validiteetti ja reliabiliteetti

Tavallisen posti- tai verkkokyselyn vastausprosentti on normaalisti 30–40. Mikäli aihe on vastaajista tärkeä, vastausprosentti voi nousta (Hirsjärvi ym. 2005, 185). Kysely kosketti henkilökohtaisesti jokaista Tampere Filharmonian muusikkoa, mutta se ei välttämättä tehnyt tutkimusta heidän mielestään merkittäväksi ja olisi näin kasvattanut vastausinnostusta. Karhuamalla kyselyiden vastausprosentin on todistettu kasvavan jopa 70-80 prosenttiin (Hirsjärvi ym. 2005, 185). Tämän kyselyn vastausprosentti oli 35,05 % eli vastaajia oli 34 kappaletta

97:stä. Kysely vastaa tavanomaista postikyselyä, jonka tulokset ovat lähinnä suuntaa-antavia.

Validiteetti kertoo tutkimuksen onnistuneisuudesta ja reliabiliteetti tutkimuksen luotettavuudesta. Validiteetti kuvaa, missä määrin kysely on onnistunut mittaamaan juuri sitä mitä sen piti mitata eli saadaanko esitettyihin tutkimusongelmiin vastaus. Reliabiliteetti määritellään sen kautta, että mittari ei tuota sattumanvaraisia vastauksia. Tarvittaessa mittaustulokset ovat samat uudelleen mitattaessa, mikäli reliabiliteetti on kunnossa. (Heikkilä 2001, 186–187.)

Validiteetti on mielestäni hyvä tässä tutkielmassa, sillä kyselylomake oli tarkoin suunniteltu kysymään juuri niitä kysymyksiä, joiden avulla saatiin kartoitettua tutkimusongelmiin vastauksia. Reliabiliteettia pidän melko hyvänä, sillä kyselylomake oli selkeä vastaajille ja vaikka joku ymmärtäisi jotkut kohdat hieman eri tavalla, pystyisin muiden vastausten perusteella päättämään pyytämäni vastausmuodon. Vastausten kato vaikuttaa kuitenkin koko tutkielman luotettavuuteen ja voi muodostaa vääristymiä tuloksissa, mutta uskon niiden jäävän melko pieniksi.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

5.1 Tulosten käsittely

Tutkielma on luonteeltaan kuvaileva, kun se vastaa kysymyksiin mikä, kuka millainen missä ja milloin (Heikkilä 2001, 14). Tämän tutkielman luonteeseen ei sovi syy- ja seuraussuhteiden selvittäminen, koska sen tarkoituksena on selvittää mistä ammattimuusikoita tulee ja pyrkiä kuvailemaan millainen on tämän hetken keskivertomuusikko. Tämä selviää, kun kootaan vastauksista keskiarvot ja todetaan onko suurin osa vastannut kysymykseen myöntävästi vai kieltävästi. Lopussa on yhteenveto, jossa muodostetaan keskivertomuusikko.

Aineisto käydään läpi kohta kohdalta ja kuvaillaan saatuja tuloksia olennaisten tunnuslukujen avulla. Näitä tunnuslukuja ovat minimi, maksimi, keskiarvo, moodi ja mediaani. Minimi tarkoittaa vastauksen saamaa pienintä arvoa, ja maksimi suurinta arvoa. Keskiarvo saadaan laskemalla kaikki muuttujan saamat arvot yhteen ja jakamalla se vastausten määrällä. Moodi eli tyyppiarvo tarkoittaa sitä arvoa, jonka muuttuja useimmiten saa. Mediaani kertoo vastausten jakautumisen keskikohdan eli puolet vastaajista on vastannut mediaanin arvoa pienemmän arvon ja puolet suuremman arvon. Samalla etsitään vastaukset yhdistelemällä eri kysymysten tuloksia seuraaville kysymyksille:

1. Kuinka suuri osa vastaajista on jäämässä eläkkeelle vuosien 2015 ja 2020 välillä?
2. Mistä päin Suomea muusikot tulevat?
3. Kuinka moni on opiskellut ainoastaan suomalaisessa musiikkiopistossa tai konservatoriossa?
4. Kuinka monta vuotta Sibelius-Akatemiassa opiskeluun on käytetty?
5. Kuinka moni on aloittanut Sibelius-Akatemiassa opiskelun 90-luvun puolella välissä tai sen jälkeen?
6. Kuinka moni on opiskellut ainoastaan ulkomailla ja kuinka moni ainoastaan Suomessa?
7. Löytyykö mielipiteessä tutkinnon tärkeydestä eroavaisuuksia ikäluokkien tai koulutustaustan perusteella?

8. Kuka sukulaisista useimmiten on muusikko?
9. Onko ikäluokkien välillä eroa siinä, minkä ikäisenä on tiennyt tulevasta ammatistaan?
10. Minkä ikäisenä työskentely on aloitettu Tampere Filharmoniaassa? Minkä ikäisenä orkesterimuusikko saa työpaikan?
11. Kuinka monta vuotta orkesterimuusikko on harjoitellut ennen kuin on saanut työpaikan?
12. Kuinka moni on aloittanut työskentelyn orkesterissa heti opintojen loputtua?

Lomakkeita jaettiin 97 kappaletta ja vastauksia saatiin takaisin 34 kappaletta. Vastausprosentiksi muodostui näin 35,05 prosenttia. Vaikka kyselyyn vastaamisen annettiin viikon lisäaika, se ei merkittävästi nostanut vastausprosenttia, sillä täytettyjä kyselyitä saatiin toisen viikon aikana takaisin kaksi.

5.2 Sukupuolijakauma ja soitinryhmät

Tampere Filharmonian Internet-sivustojen (2010) mukaan orkesterissa soittaa 97 muusikkoa. Nimelistalla (liite 11) on nähtävissä 99 kohtaa, joista yksi on avoin ja yksi nimi toistuu kaksi kertaa. Näiden tietojen avulla laskettiin, että orkesterissa on 38 (39,17 %) naista ja 59 (60,83 %) miestä eli noin kolme viidestä on miehiä. Vastaaajia oli 34, joista 10 (29,41 %) oli naisia ja 24 (70,59 %) miehiä, joten miehet olivat suhteessa hieman innokkaampia vastaamaan kuin naiset. Tämä tarkoittaa, että vastauksissa sukupuolijakauma ei ole samassa suhteessa kuin orkesterissa. Miesvaltaisuus on kuitenkin selkeästi näkyvässä Tampere Filharmoniaassa.

Orkesterin jäsenet listataan sivustolla instrumentin mukaan, joten pystyin tekemään havaintoja myös soitinryhmittäin. Vastausten perusteella muodostui kaksi vertailukelpoista ryhmää: jousisoittajat ja puhallin- ja muut soittajat. Orkesterissa on listan mukaan 60 (61,86 %) jousisoittajaa ja 37 (38,14 %) puhallin- ja muita soittajia. Vastaaajista 19 (55,82 %) kuuluu jousisoittajien ryhmään ja 15 (44,18 %) puhallin- ja muiden soittajien ryhmään. Tuloksissa jousisoittajien ja muiden soittajien suhde on hieman tasaisempi kuin orkesterissa listan mukaan.

Tarkasteltuna soitinryhmittäin seitsemän naisista (18,42 % orkesterin naisista) ei soita jousisoitinta. Vastaajista kahdeksan naista (80 % naisista) soittaa jousisoitinta, mikä tarkoittaa, että vastauksissa soitinryhmien sukupuolisuhde on jakautunut hyvin lähelle orkesterin jakaumaa.

5.3 Ikäjakauma

Vastaukset kerättiin syntymävuosina ja muokattiin sen jälkeen vastamaan ikää, jonka henkilö täyttää vuonna 2010. Tämän mukaan vastanneista nuorin oli 27-vuotias ja vanhin 65-vuotias eli juuri saavuttamassa eläkeiän. Kaksi vastaajista ei ollut kertonut syntymävuottaan, mutta molemmista voidaan muiden kysymysten avulla päätellä, mihin ikäluokkaan he kuuluvat. Vastaajien keski-ikäksi tuli 43 ja mediaaniksi 41 vuotta. Ikäluokitteluun on otettu mallia Heikkilän (2001, 132) mukaan.

TAULUKKO 1. Ikäjakauma

ikäluokka	lukumäärä	%
27–35-vuotiaat	10	29,41
36–49-vuotiaat	13	38,24
50–65-vuotiaat	11	32,35
yhteensä	34	100

Orkesterilaiset jaettiin kolmeen ikäluokkaan, jotka ovat 27–35-vuotiaat, 36–49-vuotiaat ja 50–65-vuotiaat (taulukko 1). Suurin (38,24 %) osa vastaajista kuului keskimmäiseen ikäluokkaan. Myöhemmin tutkitaan minkä ikäisenä orkesterilaiset keskimäärin saavat työpaikan. Vuosien 2015 ja 2025 välillä vastaajista eläkkeelle tulee jäämään 50-vuotiaat ja vanhemmat eli noin 32 prosenttia. Jos koko orkesterista jäisi 32 prosenttia eläkkeelle, uusia paikkoja syntyisi 97-paikkaisessa orkesterissa 31. Paikkojen vapautumiseen vaikuttaa kuitenkin myös muut syyt kuin eläkkeelle jääminen (Vikström 2006, 19).

Puhaltajien ja muiden soittajien keski-ikä on 44 vuotta ja mediaani 42 vuotta eli hieman enemmän kuin kaikki vastaajat mukaan lukiessa. Jousisoittajien keski-

ikä on 43 vuotta ja mediaani 41 vuotta eli sama kuin kaikkien vastaajien kesken. Naisten ja miesten välillä ikäjakauma on erilainen. Naisista suurin osa (60 %) on alle 36-vuotiaita ja miehistä suurin osa (45,83 %) on 36–49-vuotiaita. Miesten keski-ikäksi muodostuu siten 45 vuotta ja naisten keski-ikäksi 40 vuotta. Se, että naiset kuuluvat enimmäkseen nuorimpaan ikäluokkaan kertoo, että aiemmin orkesterissa on ollut vähemmän naisia. Tämä voisi tarkoittaa, että tulevaisuudessa naisia tulee olemaan enemmän.

5.4 Yleissivistävä koulutus

Yleissivistävänä pohjakoulutuksena 26 (76,47 %) vastaajista oli ylioppilastutkinto ja lopuilla eli 8 vastaajista peruskoulu, kansakoulu tai lukio. Tämä kertoo sen, että suurin osa muusikoista on suorittanut ylioppilastutkinnon ennen kuin on keskittynyt ainoastaan instrumenttiopintoihin ja se vastaa myös käsityksiäni tämän hetken musiikinopiskelijoista.

Naisista yhdeksän kymmenestä on suorittanut ylioppilastutkinnon ja vastaavasti miehistä seitsemäntoista (70,83 %) on suorittanut ylioppilastutkinnon. Miehistä on siis enemmän muun yleissivistävän koulutuksen suorittaneita, mutta tulokseen voi vaikuttaa se, että vastanneiden naisten ryhmä on hyvin pieni ja naiset ovat myös keskimäärin nuorempia kuin miehet.

5.5 Oman instrumentin aloitusikä

Nuorimpana instrumenttiaan soittamaan aloittanut oli 3-vuotias. Vanhimpana työskentelyinstrumentin opettelun aloitti 22-vuotias. Tosin on syytä huomauttaa, että kukaan muu vastaajista ei aloittanut yli 16-vuotiaana. Keskiarvoksi muodostuu 10, mutta kukaan ei ole aloittanut instrumentin opiskeluaan sen ikäisenä, vaan eniten vastauksia keräsi 9 vuoden ikä. Mediaanina vastauksille on 11 eli puolet vastaajista on aloittanut instrumenttinsa soittamisen alle tai 11-vuotiaana.

Vastausten minimi ja maksimi löytyy jousisoittajien keskuudesta ja jälleen 9-vuotiaana on eniten aloittaneita. Puhaltajien ja muiden soittajien keskuudessa

aloitusikä on välillä 7-16 ja 9 kerää eniten vastauksia aloitusiäksi. Oletin, että useimmat jousisoittajat olisivat aloittaneet varhaisemmin soittamisen, mutta ehkä tämä toteutuu orkesterin sukupolven vaihdoksen myötä, sillä nykyään aloittamisikä on varsin nuorena. Puhaltajien kesken aloitusikä sen sijaan tuskin alenee kovin paljoa, ellei puhallinsoittimissakin tarjota pienempiä aloitusinstrumentteja.

5.6 Yksityinen opetus

Jopa 18 (52,94 %) vastaajista on käynyt yksityisellä opettajalla tunneilla. Yksityisillä tunneilla on käyty 1-20 vuotta, mutta yleisin opetuksen kesto oli yksi vuosi ja keskiarvo noin 6 vuotta. Osa oli aloittanut opinnot ensin yksityisellä ja osa jatkanut oppilaitoksissa opiskelun jälkeen yksityisille. Osa oli myös opiskellut yksityisellä opettajalla esimerkiksi musiikkiopiston ja Sibelius-Akatemian opintojen välillä, mutta vastaukset hajaantuivat niin paljon, ettei selkeitä ryhmiä pystynyt muodostamaan. Havainnointia vaikeuttaa myös se, että kaikki eivät vastanneet, minä vuosina he olivat käyneet yksityisellä opettajalla. Riskinä on myös, että joku on ymmärtänyt kysymyksen tarkoittavan jokaisen henkilökohtaisia soitotunteja opettajansa kanssa, vaikka opettaja opettaisikin opistossa tai konservatoriossa eli maksu soitotunneista ei kulje suoraan opettajalle.

5.7 Musiikkiopistot ja konservatoriot Suomessa

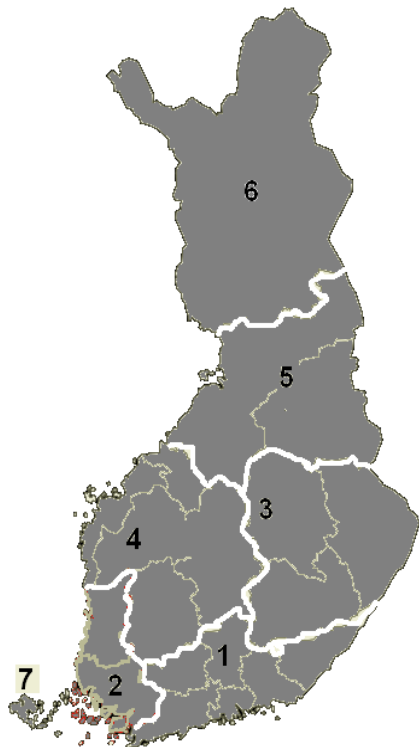
Yleensä oman instrumentin opiskelu aloitetaan lapsena musiikkiopistossa tai konservatoriossa, joka sijaitsee lähellä kotia. Vastaukset jaettiin alueittain ja näin voidaan hahmottaa miltä suunnilta muusikot ovat lähtöisin ja minkä alueiden opistot ovat olleet suosituimpia (taulukko 2). Kokonaisuudessaan Suomen opistoissa oli opiskellut 25 vastaajista (73,52 %) ja suosituimmiksi alueiksi muodostuvat Etelä-Suomi ja Länsi- ja Sisä-Suomi. Molemmilta alueilta on tullut 10 soittajaa. Itä-Suomesta 3 soittajaa ja Lounais-Suomesta ja Lapista vain 1 kummastakin. Ahvenanmaalta eikä Pohjois-Suomen alueella ole opiskellut yhtään soittajaa.

TAULUKKO 2. Mistä päin Suomea muusikot tulevat?

alue	lukumäärä	% kysymykseen vastanneista	% kaikista vastanneista
1. Etelä-Suomi	10	40	29,41
2. Lounais-Suomi	1	4	2,94
3. Itä-Suomi	3	12	8,82
4. Länsi- ja Sisä-Suomi	10	40	29,41
5. Pohjois-Suomi	0	0	0
6. Lappi	1	4	2,94
7. Ahvenanmaa	0	0	0
yhteensä	25	100	73,52

Kysymyksen vastaukset oli tarkoitus alun perin jakaa lääneittäin, mutta Suomen läänit lakkautettiin 1.1.2010 ja nykyään Suomi on jaettu seitsemään alueeseen aluehallinnon mukaan (kuvio 1; Aluehallintovirasto 2010). Taulukon 2 alueiden numerointi vastaa kuviossa 1 näkyviä numeroita.

KUVIO 1. Suomen aluejako

Kolme vastaajista on opiskellut ainoastaan musiikkiopistossa tai konservatoriossa Suomessa eivätkä sen lisäksi missään muualla, mutta kukaan heistä ei kuulu nuorimpaan ikäluokkaan.

5.8 Sibelius-Akatemia ja ammattikorkeakoulut

Sibelius-Akatemia näkyy 23 (67,65 %) muusikon taustassa (taulukko 3). Yksi Sibelius-Akatemian opiskelija on opiskellut sen lisäksi yhdessä ammattikorkeakoulussa valmistuen Muusikoksi (AMK) ja yksi on opiskellut kolmessa eri ammattikorkeakoulussa valmistuen yhdestä Muusikoksi (AMK) eikä lainkaan Sibelius-Akatemiassa. Kaksi vastaajista on opiskellut Sibelius-Akatemiassa Sotilas-musiikkikoulun yhteydessä. Loput 10 muusikkoa eivät ole opiskelleet Suomen musiikkikorkeakouluissa.

TAULUKKO 3. Opiskelu suomalaissa korkeakouluissa

Korkeakouluopinnot	lukumäärä	%
Sibelius-Akatemia	23	67,65
Ammattikorkeakoulut	1	2,94
Ei suomalaisia korkeakouluja	10	29,41
yhteensä	34	100

Kaikkiaan yhdeksän Sibelius-Akatemiassa opiskelleista on suorittanut musiikin maisterin tutkinnon, kolme diplomi-tutkinnon ja kaksi yleisen osaston päättötutkinnon. Kahden tulkitsen vielä jatkavan opintojaan Sibelius-Akatemiassa. Loput 6 eivät ilmeisesti ole suorittaneet tutkintoa loppuun. Yksi vastaajista ei kertonut, minä vuosina hän oli opiskellut Sibelius-Akatemiassa. Ensimmäisenä vastaajista Sibelius-Akatemiassa on aloittanut vuonna 1960 ja viimeisimpänä vuonna 2006. Ensimmäinen musiikin maisteri vastaajista on valmistunut vuonna 1992 ja viimeisin musiikin maisteri on vuodelta 2008. Musiikin kandidaatin ja maisterin opinnot ovat mitoitettu tällä hetkellä 5,5 vuoteen. Vastaukset on kirjattu vuosien tarkkuudella. Vastaajat ovat käyttäneet Musiikin maisterin tutkintoon 5-22 vuot-

ta. Yleisen osaston päättötutkintoon tai diplomiin on käytetty 4-8 vuotta. Loput Sibelius-Akatemiassa opiskelleet ovat käyttäneet 3-9 vuotta opintoihinsa.

Musiikin koulutusohjelman ammattikorkeakouluopintoja on ollut tarjolla noin vuodesta 1995 lähtien. Sibelius-Akatemiassa on vastaajista opiskelut aloittanut vuonna 1995 tai sen jälkeen seitsemän. Voi olla, että tulevaisuudessa orkesterissa ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus kasvaa, mutta uskoni silti Sibelius-Akatemian näkyvän merkittävän joukon taustoissa. Toinen vaihtoehto on, että ulkomaalaisten osuus orkestereissa kasvaa.

5.9 Musiikkiopinnot ulkomailla

Suomen ulkopuolella opiskelleita on vastaajista 20 (58,82 %) ja heistä 4 (11,76 %) on opiskellut ainoastaan ulkomailla. Kaksi vastaajista on opiskellut ulkomaille ennen Suomessa opiskelua. Tampere Filharmonian Internet-sivustojen perusteella ulkomaalaislähtöisiä soittajia on nimen perusteella arvioituna noin 14 (14,43 %), joten vastaajien määrässä ulkomaalaisprosentti on melko lähellä vastaavuutta orkesterissa. Ulkomaiset opinnot on suoritettu yhtä poikkeusta lukuun ottamatta kaikki Euroopassa.

Kaksitoista Sibelius-Akatemiassa opiskellutta (52,17 % Sibelius Akatemiassa opiskelleista) on opiskellut myös ulkomailla, joista yhdeksän on sen lisäksi opiskellut suomalaisessa musiikkiopistossa tai konservatoriossa. Neljä on opiskellut yhtä aikaa Sibelius-Akatemian opintojen aikana ulkomailla, jolloin kyseessä on luultavasti ollut vaihto-opiskelu. Sibelius-Akatemiassa opiskelujen jälkeen ulkomailla on opiskellut kolme, joista kaksi on myös opintojen aikana käynyt ulkomailla. Ennen Sibelius-Akatemian opintoja ulkomailla on opiskellut jälleen neljä vastaajista. Kolme Sibelius-Akatemiassa opiskellutta ei ole ilmoittanut ulkomaiden opintojen vuosia, eikä voida päätellä onko opintoja ollut ennen, jälkeen vai yhtä aikaa Sibelius-Akatemian opintojen kanssa. Suomesta musiikkiopintoja Sibelius-Akatemian sijaan on ulkomaille jatkanut kaksi vastanneista. Musiikin maisterin tutkinnon Sibelius-Akatemiassa suorittaneista on kuusi opiskellut ulkomailla.

Ainoastaan suomessa opiskelleita vastaajista on 14 (41,18 %). Heistä jopa kuusi on kuitenkin saanut lisäksi opetusta yksityiseltä opettajalta. Kolme vastaajista on opiskellut sekä yksityisesti, suomalaisessa musiikkiopistossa tai konservatoriossa, Sibelius-Akatemiassa että ulkomailla.

Vastauksista näkee, että oman instrumentin taitoja voidaan hankkia monessa paikassa ja monessa järjestyksessä. Ulkomaillakin selvästi kannattaa käydä. Toisaalta en selvittänyt suoraan kysymällä kuinka moni on suorittanut musiikkialan perustutkinnon ja kuinka moni vain musiikkiopiston perustason ja/tai musiikkiopistotason, joten en voi verrata liitteen 1 kaaviota vastauksilla tullessiin polkuihin muusikoksi. Toisaalta kuitenkin voi todeta, että vastausten perusteella harva on valinnut ammattikorkeakoulun reitikseen sinfoniaorkesterin soittajaksi.

5.10 Kuinka tärkeää on valmis tutkinto musiikkialalla?

Tämä kysymys osoittautui erittäin mielenkiintoiseksi ja kaikki vastaajat antoivat mielipiteensä ja niistä ainoastaan yksi oli ”en osaa sanoa”(kuvio 2). Kukaan vastaajista ei kokenut tutkinnon suorittamista ”ei ollenkaan tärkeäksi”. Ja äänet jakoutuivat melko tasaisesti ”tärkeän”(16 ääntä eli 47,06 %) ja ”ei niin tärkeän” välille (13 ääntä eli 38,24 %). Erittäin tärkeänä tutkintoa piti 4 (11,76 %) vastaajista.

KUVIO 2. Valmiin tutkinnon tärkeys musiikkialalla

Vaihtoehtojen jälkeen oli kysymys ”Miksi?”, joka antoi vastaajalle mahdollisuuden täsmentää vastaustaan. Vastauksista ilmenee selkeästi, että valmis tutkinto on tärkeä, mikäli aikoo opettaa, koska silloin saa suurempaa palkkaa. Tutkinto ei ole niin tärkeä, jos työskentelee vain orkesterissa, sillä orkesteripaikan saa vain koesoiton kautta eli soittotaito ratkaisee, eikä orkesterille tarvitse todistaa suoritettua tutkintoa. Lisäksi orkesterityön oppii vain työtä tekemällä eikä koulutuksella. Osan mielestä tutkinto on kuitenkin tärkeä muusikon itsetuntemuksen ja yleissivistyksen vuoksi. Kuten eräs vastaaja osuvasti tiivisti: ”Oheis/täydentävät aineet tukevat muusikoksi kasvamista, mutta mikäli pyrkii orkesterimuusikoksi, ainoa tie työpaikkaan on koesoitto, työtä ei saa papereilla. Opetusalalla ne kyllä nostavat palkkaa jonkin verran.”

Musiikin maisterin tutkinnon suorittaneista ainoastaan yhden mielestä tutkinto ei ole niin tärkeä. Loppujen maistereiden mielestä valmis tutkinto on tärkeä. Muutoin mielipidettä ei pysty yhdistämään koulutustaustaan. Niiden joukosta, jotka eivät ole suorittaneet esimerkiksi Sibelius-Akatemian tutkintoa loppuun, löytyy sekä niitä, joiden mielestä valmis tutkinto on erittäin tärkeä ja niitä, joiden mielestä se ei ole niin tärkeä.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna vastaukset jakautuvat suunnilleen samassa suhteessa kuin kaikkien vastanneiden kesken. Tutkintoa pidetään joka ikäryhmässä eniten tärkeänä. Vain ikäryhmässä 50–65-vuotiaat ”tärkeä” ja ”ei niin tärkeä” saa yhtä monta vastausta, mutta silti joukossa on myös vastaaja, joka pitää tutkintoa erittäin tärkeänä.

5.11 Suku

Monet muusikot tulevat muusikkoperheistä. Tämä näyttää olevan totuus myös Tampere Filharmoniaassa sillä vastanneista 23:llä (67,65 %) on suvussaan muita muusikoita (taulukko 4). Vastaajista 11 (32,35 %) ei ollut suvussaan muita muusikoita. Kaksi vastaajista oli ilmoittanut, että kaikki sukulaiset ovat muusikoita. Toinen oli kuitenkin hieman tarkentanut vastaustaan.

Eniten sukulaisuusikoita on sisarusten joukossa, joista veljet veivät voiton. Yhdeksällä vastaajista oli yksi tai useampi muusikkoveli. Muusikkosiskoja oli seitsemällä vastaajista. Muusikkovanhempia oli seitsemän isää ja kahdeksan äitiä. Vastaajista neljällätoista (41,18 %) oli enemmän kuin yksi muusikkosukulainen. Serkkuja muusikoina oli kuudella ja neljällä muita sukulaisia. Yksi vastaajista ei ollut merkinnyt kysymykseen mitään, joten tulkitsin, että hänellä ei ollut sukulaisia muusikoina.

TAULUKKO 4. Muusikkosukulaiset

Muusikkosukulaiset	lukumäärä	prosentit
enemmän kuin yksi sukulainen	14	41,18
yksi sukulainen	9	26,47
ei yhtään sukulaista	11	32,35
yhteensä	34	100

5.12 Minkä ikäisenä tiesit, että musiikista tulee ammattisi?

Tähän kysymykseen kaksi vastaajista ei vastannut lainkaan. Nuorimpana tulevan ammattinsa tiesi 4-vuotias ja vanhimpana 32-vuotias. Keskiarvoksi muodostui 15,5 vuoden ikä ja eniten vastauksia tulikin 15 ikävuodelle eli viisi. Toiseksi eniten vastauksia (kolme) keräsivät 12 ja 17 vuoden iät. Vastaukset on luokiteltu kolmeen ryhmään (taulukko 5). Alle kymmenenvuotiaana harvat ovat tietoisia omasta tulevasta alastaan, mutta teini-iässä suurin (vastaajista 61,76 %) osa tekee päätöksen, kuten varmaan muidenkin ammattien kohdalla. Osalle oma ammatti paljastuu vasta myöhemmin eli yli 20-vuotiaana.

TAULUKKO 5. Ikä, jolloin muusikko on tiennyt tulevasta ammatistaan

ikäryhmät	lukumäärä	% vastaajista
4–10	3	8,82
11–19	21	61,76
20–27	8	23,53
puuttuva tieto	2	5,88
yhteensä	34	100

Kysymyksen perässä oli mahdollisuus antaa tarkennusta, miksi alalle päädyttiin. Vastajaista 20 antoi vastauksen. Vastauksista pystyi erittelemään kuusi erilaista syytä: orkesteripaikan saaminen, kiinnostus alaa kohtaan, opettajan vaikutus, musiikin ammattipinnot, alalle ajautuminen/alan luontevuus ja perhe. Eniten on vaikuttanut kiinnostus alaa kohtaan (7 eli 35 % kysymykseen vastanneista). Toiseksi eniten vaikuttivat opettajat ja ammattipinnot (kummatkin 4 eli 20 % kysymykseen vastanneista).

Peruskoulu vaihtuu 15 ikävuoden vaiheilla lukioksi. Vastanneista 15 on tiennyt alle lukioikäisenä tulevaisuutta ammatikseen soittamisen, mutta 10 heistä on silti suorittanut ylioppilastutkinnon. Toisaalta viisi niistä kahdeksasta, jotka eivät ole suorittaneet ylioppilastutkintoa on tiennyt alle tai 15-vuotiaana tulevansa ammattimuusikoksi. Näistä viidestätoista, jotka tiesivät jo 15-vuotiaana tai nuorempana tulevansa muusikoiksi, yhdellätoista on muusikkosukulaisia. Tämä on osaltaan voinut vaikuttaa, jos ammatti on ollut suvun kautta tuttu jo lapsena.

Kun eroja tarkastellaan eri ikäluokkien välillä, voidaan huomata, että jokaisessa ikäluokassa eniten vastauksia on kerännyt teini-ikä. Kaksi kolmesta alle teini-ikäisenä tulevasta ammatistaan tienneistä kuuluu tällä hetkellä nuorimpaan ikäluokkaan ja yksi vanhimpaan. Myös 20-vuotiaana tai vanhempana tienneet jakaantuvat tasaisesti eri ikäluokkien välille. Voidaan siis todeta, että ikä ei vaikuta siihen, milloin on tiedetty tulevaisuutta ammatiksi orkesterimuusikko.

5.13 Absoluuttinen sävelkorva ja muiden alojen koulutus

Seitsemällä (20,59 %) vastanneista oli absoluuttinen sävelkorva. Kaksi vastanneista oli epäröinyt vastauksessaan, joten voidaan päätellä absoluuttisen sävelkorvan määrittelyyn olevan hieman vaihteleva. Joillekin voi syntyä erittäin vahva sävelmuisti, joka kuitenkin poikkeaa absoluuttisesta sävelkorvasta sillä, että kyvyn omaava hahmottaa sävelen sen korkeuden perusteella eli verraten sitä oktaavialaan. Absoluuttisen sävelkorvan yhteydessä puhutaan usein myös relaatiivisesta sävelkorvasta. Absoluuttisen sävelkorvan omaavan on vaikeaa hah-

mottaa sävelen oktaaviaalaa, mutta sen sijaan he pystyvät vaivattomasti määrittämään sävelen nimen. (Nissilä 2001, 25–26.) Tuloksena kuitenkin on, että ammattimuusikon vakio-ominaisuuksiin absoluuttinen sävelkorva ei kuulu.

Vain kaksi vastaajista (5,88 %) oli opiskellut musiikkialan lisäksi jotain muuta alaa, mutta vain toisella se näkyi myös työskentelyssä. Se kertoo paljon siitä, että muusikot keskittyvät yleensä omaan alaansa täysipäiväisesti, eivätkä muut alat kiinnosta.

5.14 Kilpailut, musiikkileirit ja mestarikurssit

Muusikoille järjestetään ympäri maailmaa kilpailuja, joissa muusikot kilpailevat keskenään instrumenteittain siitä, kuka soittaa parhaiten. Erityisesti nuorille soittajille järjestetään myös musiikkileirejä ja hieman vanhemmille mestarikursseja, joissa jonkun instrumentin mestariopettaja opettaa ryhmää ja yksilöitä.

Eniten oli osallistuttu mestarikursseille (29 eli 85,29 %) ja toiseksi eniten musiikkileireille (28 eli 82,36 %). Kilpailuihin oli osallistunut 17 (50 %) vastaajista. Kaksi vastaajista ei ollut osallistunut mihinkään. Kilpailuihin osallistujista neljä ei ollut ilmoittanut sijoitustaan kilpailuissa. Joko he eivät halunneet tuoda sitä julki, tai he eivät ole päässeet sijoille. Sen sijaan 13 on ilmoittanut sijoituksensa. Ensimmäisen palkinnon on voittanut viisi vastaajista. Toiselle sijalle on tullut kaksi vastaajista ja kolmannen sijan on saavuttanut viisi vastaajaa, joista yksi sija on ollut jaettu kolmas. Jaetulle neljännelle sijalle on päässyt kaksi vastaajista.

Vastaajista 13 (38,24 %) oli osallistunut kilpailuun, musiikkileirille ja mestarikurssille eli kaikkiin kolmeen vaihtoehtoon. Toiset 13 olivat osallistuneet musiikkileirille ja mestarikurssille, mutta ei ollenkaan kilpailuihin. Kukaan vastaajista ei ollut osallistunut ainoastaan mestarikurssille. Kuusi jäljelle jäävää vastaajaa olivat osallistuneet joko vain kilpailuun tai musiikkileirille tai kilpailuun ja mestarikurssille. Jousisoittajista seitsemän on osallistunut kaikkiin kolmeen vaihtoehtoon ja muista soittajista kuusi. Seitsemän jousisoittajaa on osallistunut musiikkileirille ja mestarikurssille, kuusi toisesta soitinryhmästä. Puhallin- ja muista soittajista kaikki ovat osallistuneet useampaan kuin yhteen vaihtoehtoon. Viisi

kuudesta ensimmäisestä palkinnosta on mennyt puhallin- ja muiden soittajien joukkoon.

5.15 Koesoitot

Tämä kysymys oli epäonnistuneesti aseteltu, sillä luokittelua ei olisi tullut tehdä etukäteen vaan vasta vastausten perusteella. Kysymyksen muotoiluun kuitenkin vaikutti orkesterin intendentti joka arveli, etteivät muusikot muista kuinka monessa koesoitoissa ovat käyneet, silloin kun kysymys oli vielä esitetty avoimessa muodossa. Minulla itselläni ei ole ammattimaista kokemusta työpaikan hausta orkestereista, eikä ohjaajanikaan puuttunut luomaani luokitteluun. Vastausten perusteella koesoitoissa on käyty Tampere Filharmoniaassa 1-10 kertaa ja muissa orkesterissa 1-20 kertaa, joten mikäli muusikko ei olisi muistanut tarkkaa määrää, hän olisi voinut antaa arvion hyvin pienellä välillä. Valmiin luokittelun vuoksi varmaa ei ole, onko kukaan käynyt esimerkiksi kymmentä kertaa Tampere Filharmonian koesoitossa. Toisekseen, tuntuu, että koesoitto on kokemus, jota ei kovin helposti pääse unohtamaan.

Vastaajista 25 (73,53 %) oli käynyt Tampere Filharmonian koesoitoissa 1-3 kertaa ja 9 (26,47 %) 4-10 kertaa. Muiden orkestereiden koesoitoissa oli käynyt 26 (76,47 %) vastaajista 1-10 kertaa ja 3 (8,82 %) 11–20 kertaa. Vain Tampere Filharmonian koesoitoissa oli käynyt viisi (14,71 %) vastaajista.

5.16 Työskentely Tampere Filharmoniaassa

Kysymyksessä ei eritelty vakituisen ja tilapäisen soittajan eroa Tampere Filharmonian muusikoissa, joten vastauksia käsitellään niin kuin kaikki vastaajat olisivat vakituisia jäseniä. Vastaajat ovat työskennelleet Tampere Filharmoniaassa 1-43 vuotta. Työskentelyvuodet laskettiin vähentämällä 2010 vuodesta Tampere Filharmoniaassa työskentelyn aloitusvuosi. Keskiarvoksi työskentelyvuosia muodostuu noin 17 vuotta ja mediaani on 14, mikä tarkoittaa, että tällä hetkellä vastaajista puolet on aloittanut orkesterissa työskentelyn 1996 vuoden jälkeen ja toinen puoli vuosien 1967–1996 välillä.

Suurin osa on työskennellyt yli kymmenen vuotta orkesterissa, mutta kuten taulukosta 6 näkyy, eniten uusia muusikoita on orkesteriin tullut viimeisten 10 vuoden aikana. Eniten uusia muusikoita orkesteriin on tullut vuosina 1997, 2001 ja 2005. Jokaisena vuonna yhteensä 3 muusikkoa.

TAULUKKO 6. Työskentelyvuodet Tampere Filharmoniaassa

Työskentelyvuodet Tampere Filharmoniaassa	lukumäärä	%
1-10 vuotta	13	38,24
11–20 vuotta	8	23,53
21–30 vuotta	7	20,59
31–43 vuotta	6	17,65
yhteensä	34	100

Tampere Filharmoniaassa työskentely on aloittanut nuorimpana vastaajista 21-vuotias ja vanhimpana 33-vuotias. Aloittamisen keksi-ikä on noin 27 vuotta ja yleisimmin on aloitettu 26-vuotiaana tai 27-vuotiaana (kuusi kumpaakin). Sen jälkeen eniten on 24-vuotiaana aloittaneita (viisi).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna 27–35-vuotiaista nuorimpana on aloittanut 25-vuotias ja vanhimpana 33-vuotias. Keskimäärin on aloitettu 27-vuotiaana. 36–49-vuotiaitten joukosta nuorimpana on aloittanut 21-vuotias ja vanhimpana 32-vuotias ja keskimäärin on aloitettu 27-vuotiaana. 50–65-vuotiaista nuorimpana on aloittanut 22-vuotias ja vanhimpana 32-vuotias ja keskimäärin 26-vuotiaana. Tästä voi päätellä, että nykyään orkesteriin tullaan hieman vanhempana kuin aiemmin.

5.17 Työskentely muissa orkestereissa

Vastaajista 17 (50 %) on työskennellyt muissa orkestereissa. Kaikki työskentelyt ovat olleet ennen Tampere Filharmoniaassa työskentelyä ja kahdeksassa tapa-

uksessa Tampere Filharmoniaassa työskentely on aloitettu välittömästi toisessa orkesterissa työskentelyn loputtua.

Muissa orkestereissa on työskennelty vakituisena jäsenenä noin 1-12 vuotta. Työskentelyvuodet on laskettu vähentämällä aloitus vuosi lopetus vuodesta. Tällöin jos vastaaja on ilmoittanut aloittaneensa työskentelyn 2002 ja lopettaneensa 2005 saadaan 3 vuotta, vaikka hän on todellisuudessa voinut työskennellä neljänä eri vuonna eli yli kolme vuotta. Eniten eli kuusi kappaletta on korkeintaan yhden vuoden kestäneitä vakituisia työsuhteita ja toiseksi eniten eli neljä kappaletta noin kahden vuoden työsuhteita.

Kun otetaan huomioon myös muissa orkestereissa työskennelleet, vakituisena orkesterin jäsenenä on aloitettu nuorimpana 11-vuotias ja vanhimpana 30-vuotias. Keskiarvo laskee noin 24 vuoteen ja yleisimmin on aloitettu orkesterissa tälläkin tavalla laskettuna 26-vuotiaana (8 vastaajista). Toisaalta voidaan miettiä, minkälaista työskentelyä 11-vuotiaana on voinut aloittaa, koska kaikki muut vastaajat ovat aloittaneet täysi-ikäisinä (18-vuotiaana tai vanhempana).

5.18 Harjoitteluvuodet ennen vakituista työpaikkaa

Edellisen perusteella pystyttiin laskemaan kaikille (paitsi yhdelle) vastaajille ikä, jolloin he ovat aloittaneet työskentelyn ammattiorkesterissa vakituisena soittajana. Tämän iän ja soiton aloittamisen iän perusteella voidaan laskea, kuinka monta vuotta muusikot ovat harjoitelleet instrumenttinsa soittamista, ennen kuin ovat saaneet paikan. Täytyy tietenkin ottaa huomioon, että mitä nuorempana on aloittanut, sitä erilaisempaa harjoittelu on ollut. Vanhempana lyhyellä aikavälillä saattaa kehittyä soittajana yhtä paljon kuin lapsena monen vuoden aikana, koska hahmottamiskyky on kehittynyt paremmaksi. Silti jokainen ihminen on yksilö ja kehittyy omaa tahtiaan.

Tulokset jakaantuvat välille 3-23 harjoitteluvuotta. Mielenkiintoista on, että 16 vuotta puuttuu vastaajien keskuudesta kokonaan, sillä se on keskellä jakaumaa eikä laidoilla. Eniten harjoitteluvuosia on kertynyt 15 (neljälle vastaajista). Keskiarvoksi muodostuu noin 13 vuotta. Opinnot sen sijaan ovat suurimmalla osalla

jatkuneet vielä orkesteripaikan saamisen jälkeen. Vastaajista 20 on jatkanut vielä opintoja orkesteripaikan saamisen jälkeen. Kyse on yleensä muutamasta vuodesta. Yhdeksän vastaajista on lopettanut opintonsa saman vuoden aikana kun on saanut ensimmäisen vakituisen orkesteripaikan. Vastaajista vain kaksi on lopettanut opintonsa hieman aiemmin kuin on aloittanut työskentelyn orkesterissa. Kolme vastaajista ei ole ilmoittanut milloin on lopettanut opintonsa.

5.19 Freelancerit ja avustajat sekä Tampere Filharmonian ulkopuoliset esiintymiset

Freelancer-muusikkona tai avustajana ilmoittaa toimineensa 21 vastaajista, mutta Tampere Filharmonian ulkopuolisia esiintymisiä on 27 vastaajista. Tähän vaikuttaa ilmeisesti se, mitä pidetään freelancer-työskentelynä ja mitä ei. Mielestäni freelancer-muusikko tai avustaja ei samaan aikaan kai työskentele vakituisesti missään orkesterissa, mutta toisaalta ulkopuolisten esiintymisten palkka voidaan ottaa joko freelancer-tulona tai sivutoimisenä tulona, vaikka toimisi vakituisesti orkesterissa. Yhdeksän vastaajista esiintyy Tampere Filharmonian ulkopuolella, mutta ei ole ilmoittanut työskentelevänsä freelancerina tai avustajana. Kolme vastaajista taas ilmoittaa työskennelleensä freelancerina tai avustajana, mutta ei ainakaan tällä hetkellä esiinny Tampere Filharmonian ulkopuolisisissa esiintymisissä.

Kaksitoista vastaajista työskentelee tälläkin hetkellä freelancer-muusikkona tai avustajana. Vastaajat ovat työskennelleet freelancerina tai avustajana 1-40 vuotta. Keskiarvoksi muodostuu noin 11 vuotta ja puolet eli kymmenen kahdetakymmenestä on työskennellyt alle kymmenen vuotta freelancerina tai avustajana. Yksi vastaajista ei ollut ilmoittanut työskentelyvuosia niin, että olisi pystynyt laskemaan kuinka monta vuotta hän oli työskennellyt avustajana tai freelancerina.

Pyysin vastaajia arvioimaan, kuinka monta Tampere Filharmonian ulkopuolista esiintymistä heillä on vuodessa. Vastaajista 25 antoi ja kaksi jätti antamatta arvon. Vastanneista kahdeksan oli naisia ja 19 miehiä. Naisista siis 80 % esiintyy

Tampere Filharmonian ulkopuolella ja miehistä noin 79 % eli lähelle yhtä suuri osa. Lukumäärän jätti arvioimatta sekä mies että nainen.

Osoittautui, että tämän kysymyksen kohdalla valmis luokittelu olisi voinut toimia paremmin, sillä vastaukset ovat useilla esimerkiksi muodossa ”5-10”, mutta luokittellessa jotkut arviot menevät päällekkäin ja vastaaja voisi kuulua kahteen luokkaan. Luokittelin vastaukset lopulta sen mukaan, kummalle puolelle vastaus enemmän osuu (taulukko 7). Tuloksena on, että suurimmalla osalla on muutamia keikkoja vuodessa ja vain harvalla todella paljon.

TAULUKKO 7. Tampere Filharmonian ulkopuolisten esiintymisten määrä vuodessa

Tampere Filharmonian ulkopuoliset esiintymiset vuodessa	lukumäärä	% vastanneista
1-5	9	36
6-10	8	32
11–20	5	20
21–50	3	12
yhteensä	25	100

Enemmän Tampere Filharmonian ulkopuolisissa konserteissa näyttäisi käyvän puhaltajat ja muut soittajat sillä vastanneista 14 oli puhaltajia ja muita soittajia ja jousisoittajia oli 13. Esiintymisten määrien arvioinnissa vastauksen oli jättänyt antamatta sekä jousisoittaja että puhallin- tai muu soittaja. Luokkien kesken soitinryhmät jakaantuvat lähes tasaisesti.

5.20 Opetustyö ja muut työt

Orkesterimuusikontyön ohella vain kahdeksan vastaajista (23,53 %) opettaa omaa instrumenttiaan. Muita töitä tekee seitsemän (20,59 %), mutta kuusi seitsemästä liittyy läheisesti musiikkialaan. Kukaan vastaajista ei sekä opeta, keikkaille että tee jotain muuta orkesterimuusikon työn ohella. Kukaan ei myöskään sekä opeta että tee jotain muuta musiikkiin liittyvää työtä yhtä aikaa. Tampere

Filharmonian ulkopuolisten esiintymisten lisäksi opettaa tai muita töitä tekee 13 (38,24 %).

Näiden tulosten perusteella voi todeta, että orkesterimuusikko ja instrumenttiopettaja ovat erillisiä töitä. Orkesterimuusikot osaavat kuitenkin varmasti parhaiten ohjata opiskelijaa oikeaan suuntaan, mikäli hän suunnittelee orkesterimuusikon uraa, sillä orkesterimuusikko voi parhaiten siirtää orkesterityöskentelyssä opitun kokemuksen eteenpäin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi valmistautumista koesoittoihin.

5.21 Keskivertomuusikko ja muut johtopäätökset

Tutkielman tavoitteena oli muodostaa kuva keskivertomuusikosta. Saaduista vastauksista poimitaan jokaisesta kohdasta erikseen joko keskiarvo tai arvo, joka esiintyy useimmiten vastauksissa. Esimerkiksi tarkastellessa muiden alojen koulutusta tai absoluuttista sävelkorvaa, valitaan keskivertomuusikon ominaisuudeksi se, mikä suurimmalla osalla vastaajista on. Kyseessä ei siis ole yhteenveto, joka olisi koottu siten, että suurin osa vastaajista on juuri tällaisia.

Keskivertomuusikko on noin 41-vuotias mies, joka soittaa tietenkin jousisoitinta. Hän on suorittanut ylioppilastutkinnon ja aloittanut instrumenttinsa opiskelun 9-vuotiaana. Hän on opiskellut yksityisellä opettajalla, suomalaisessa konservatoriossa tai musiikkiopistossa Etelä- tai Sisä- ja Keski-Suomessa ja Sibelius-Akatemiassa. Lisäksi hän on käynyt opiskelemassa musiikkia ulkomailla. Hänen mielestään valmis tutkinto musiikkialalla on tärkeää, eikä hän ole opiskellut muiden alojen koulutusta. Hänen veljensä on myös muusikko. Hän on tiennyt tulevasta ammatistaan 15 vuoden iässä, mutta hänellä ei ole absoluuttista sävelkorvaa. Hän on osallistunut musiikkileirille ja mestarikurssille ja saanut Tampere Filharmonian työskentelypaikan 1-3 koesoiton jälkeen. Lisäksi hän on käynyt myös muiden orkestereiden koesoittoissa. Hän on myös työskennellyt freelancermuusikkona tai avustajana ja esiintyy muutaman kerran vuodessa Tampere Filharmonian ulkopuolella. Hän on saanut ensimmäisen orkesteripaikkansa 26-vuotiaana ja harjoitellut omaa instrumenttiaan noin 13 vuotta ennen työpaikan saamista.

Vastausten perusteella 32 prosenttia olisi jäämässä eläkkeelle tulevien 5-15 vuoden välillä. Mikäli se päätisi kokonaisuudessaan Suomen ammattimuusikoihin, tulisi avoimia paikkoja lisää noin 300, kun vakituisia orkesteripaikkoja laskeaan olevan 981. Se tarkoittaisi noin 30 paikkaa vuodessa. Tietenkin on vaikeaa ennustaa, mitkä soitinryhmät erityisesti joutuisivat sukupolven vaihdoksen kohteeksi ja pitävätkö orkesterit saman verran työpaikkoja tarjolla vai väheneekö vakituisten soittajien paikkojen määrä.

Tutkielma pyrki myös saamaan todisteen väitteelle, että kaikki ammattimuusikot opiskelevat Sibelius-Akatemiassa. Sibelius-Akatemian merkittävyys verrattuna suomalaisiin musiikkiammattikorkeakouluihin on selkeä. Tietenkin suurin osa on aloittanut opiskelun Sibelius-Akatemiassa ennen kuin ammattikorkeakouluopetusta on ollut tarjolla. Olisi mielenkiintoista nähdä, onko tulos samanlainen esimerkiksi kymmenen vuoden päästä vai onko orkestereissa jo enemmän ammattikorkeakoulutaustaisia muusikoita.

6 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää millainen on tämän hetken keskivertomuusikko eli missä suomalaiset muusikot hankkivat tietonsa ja taitonsa ja pohtia Sibelius-Akatemian merkitystä ammattimuusikoiden taustoissa. Tavoitteena oli toteuttaa kyselytutkimus Tampereen kaupunginorkesterille Tampere Filharmonialle. Ihmiset puhuvat paljon, mutta lopulta tuntuu, että kaikki on puhetta, eikä mikään todistettua tietoa. Siksi oli mielenkiintoista päästä testaamaan pitävätkö jo muodostuneet käsitykset paikkansa ja olisiko vastausten perusteella minullakin mahdollisuus menestyä tällä alalla.

Teoreettisessa osuudessa kuvasin musiikinopiskelua Suomessa ja ohjeellinen reitti on musiikkiopiston ja konservatorion kautta ammattikorkeakouluun tai Sibelius-Akatemiaan ja sieltä työelämään. Vastausten perusteella suurin osa muusikoista on kulkenut tämänlaisen reitin, mutta mukana oli myös niitä, jotka ovat opiskelleet vain yhdessä konservatoriossa ennen työllistymistään. Kukaan ei kuitenkaan vaikuttanut olevan itseoppinut luonnonlahjakkuus, joten päättelin opettajan olevan merkittävässä osassa oikean soittotavan löytämisessä.

Kyselyn tuottamat tulokset vastasivat melko paljon omaa kuvaani nykymuusikoista. Todistetuksi tuli ainakin se, että vastanneista 67,65 prosenttia on opiskellut Sibelius-Akatemiassa. Suomen ammattikorkeakoulut hävisivät 23-1. Onko kyse vain opetuksen tasosta vai onko Sibelius-Akatemian pitkäaikaisella maineella jotain merkitystä? Paikkansa pitäväksi muodostui myös tuntuma, että monilla muusikoilla on myös muita muusikoita suvussa, oli musikaalisuus periytyvää tai ei.

Kokonaisuutta pohtiessa tutkimukseni toteutui lähes suunnitelman mukaan. Se onnistui luomaan kuvan keskivertomuusikosta ja melko vahvan todisteen Sibelius-Akatemian merkittävydestä. Työskentely sujui hyvässä aikataulussa ja yhteistyössä Tampere Filharmonian kanssa ei ollut suurempia ongelmia. Tietenkin voisi miettiä, miten kaikki muusikot vastaisivat kyselyihin, mutta sekin oli jo etukäteen tiedossa, että vastausprosentti voi jäädä melko pieneksi. Eikä tavallisessa postikyselyssä vastausprosentti nouse paljon suuremmaksi.

Tämän tyyppisen kyselyn tuottama tulos voi kertoa jotain yleisestä tilanteesta Suomessa, mutta täysin luotettavana sitä ei pienen vastausprosenttinsa vuoksi voi pitää. Toisaalta se myös kertoo erityisesti vain tämän hetken tilanteen. Ehkä tulevaisuudessa kyselyn voi toteuttaa uudestaan Tampere Filharmonialle tai jollekin toiselle orkesterille esimerkiksi Helsingissä ja pohtia onko vastauksissa selviä muutoksia. Muuttuvatko orkesterit naisvaltaisiksi, koska tällä hetkellä opiskelijatoverit ovat enimmäkseen naisia, vai voittavatko ulkomaalaiset muusikot suomalaisorkesterien paikat?

Olen tyytyväinen tutkielmani toteutukseen. Jos tekisin jotain toisin, muokkaisin ehkä joitakin kyselylomakkeen kysymyksiä vielä ennen kyselyn uusimista. Vastausprosentin nostamiseksi tarvitsisi ehkä tehokkaampia keinoja, mutta uskon silti olevan haastavaa saada sitä nousemaan korkeaksi. Kyselyä tehdessäni olen huomannut kiinnostäväni aiempaa enempää huomiota vastaantuleviin kyselyihin ja olen ehkä osallistunut tavallista innokkaammin niiden täyttämiseen. Se oli myös keino oppia kyselyiden toteuttamisesta. Tilastotiede ei ole minun alaani ja huomasin sen tulosten käsittelyn aikana ja tutkimuksen toteutuksesta kertoessa. Käsitteitä oli paljon ja suurin osa oli vieraita. Halusin tehdä opinnäytetyötäni sellaisen, että kaikki ymmärtäisivät sen itseni mukaan lukien, joten tuloksia tarkastellessani olen suurimmaksi osaksi jättänyt tilastollisen kielen käyttämättä. Olen kuitenkin oppinut valtavasti kyselyn toteuttamisesta ja aineiston käsittelystä. Tämä oli vasta ensimmäinen tutkielmani ja uskon, että seuraava tutkimus menisi jo hieman helpommin.

Tietenkin minua harmittaa se, että tulostin kaikki kyselyt paperille ja tiesin jo etukäteen, että suurin osa paperista menee hukkaan, mutta en keksinyt parempaakaan tapaa toteuttaa kysely. Yhteensä hukkaan meni vastaamatta jättämisen vuoksi 189 paperiarkkia ja sen lisäksi muutama epäonnistunut kaksipuolinen tulostus, jotka eivät riippuneet vastaajista. Ehkä tulevaisuudessa on mahdollista toteuttaa tällainen kysely nettikyselynä myös muusikoille ilman että vastausprosentti kärsisi siitä huomattavasti. Keskustellessani intendentin kanssa, hän mainitsi, ettei kaikilla orkesterilaisilla edes ole omaa sähköpostiosoitetta.

Mielestäni opinnäytetyöni aihe oli mielenkiintoinen alusta asti. Ehkä tämä antaa mahdollisuuden myös musiikkialan ulkopuolella työskenteleville tutustua siihen, millaista muusikkona oleminen on ja mitä kaikkea muusikoksi opiskeleminen vaatii. Olisi esimerkiksi mielenkiintoista vertailla jonkin toisen ammatin vastaavia vaatimuksia tämän alan kanssa keskenään. Kuinka moni on panostanut keskimäärin 13 vuotta omaan alaansa ennen kuin on saanut ensimmäisen vakituisen oman alan työnsä?

Toisaalta, vaikka aiheeni on mielenkiintoinen, on outoa, ettei siitä löytynyt aiempia tutkimuksia. Tai sitten en vain osannut etsiä. Ehkä aihe oli sellainen, ettei se vain ole tullut kenenkään mieleen. Tai ehkä musiikinopiskelijat eivät ole ajatelleet, että voisivat yhdistää työelämäyhteyden suoraan opinnäytetyöhönsä. Olen tietenkin tyytyväinen, että minulle annettiin mahdollisuus toteuttaa tämä opinnäytetyö ja yhteistyö Tampere Filharmonian kanssa sujui luontevasti. Pääsin myös kokemaan yhden jännittävimmistä hetkistä elämässäni Tampere Filharmonian kapellimestarin korokkeella esitellessäni tutkimusta muusikoille.

Entä vastaanko minä kuvaa keskivertomuusikosta? En lähellekään, mutta kuten eräs vastaaja oli kirjoittanut vapaaseen palautteeseen Rogen Bobon sanoin: "Doctor's degree doesn't help you when you have to play solo in New York."

LÄHTEET

Aluehallintovirasto. 2010. www.avi.fi

Ardley, N. 1996. Musiikki: lue ja kuuntele. Suom. Pellikka, M. Asiatarkastus ja toim. Pullinen. E., alkuperäinen teos 1995. Helsinki: Helsinki Media Oy

Heikkilä, T. 2001. Tilastollinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Helsinki: Oy Edita Ab

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos. Helsinki: Tammi

Karlson, A. 2007. Koesoitto onnellisesti ohi: ”Meillä oli hyvä päivä tänään”. Muusikko 6-7/2007. 12–13.

Karlson, A. 2008. Soolosellisti Panu Sundquist: ”Tampereella on eteenpäin menemisen meininki.” Muusikko 10/2008. 5–8.

Kontunen, J. 1989. Soitinopas. Juva: WSOY

Kopra, M. 2007. ”Kerran klemettiläinen, aina klemettiläinen?” Tutkimus nuorison orkesterileirin soittajista. Musiikin koulutusohjelma. Musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto. Tampere: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Kruckenbergl, S. 1996. Sinfoniaorkesteri ja sen soittimet. Suom. Tabert, P. & Salonen, S., alkuperäinen teos 1993. Porvoo: WSOY

Lampela, M. 2000. Miten selvitä koesoitoissa? Turun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Laukkanen, J. 2007. Ahistaa! Tutkimus Tampereen konservatorion ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulun musiikin ammattiopiskelijoiden stressistä ja ahdistuksesta. Musiikin koulutusohjelma. Musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto. Tampere: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Maijala, P. 2003. Muusikon matka huipulle. Tutkimus soittamisen eksperttiydestä. *Lectio praecursoria. Psykologia* 38 6/2003. 402–406. Helsinki: Suomen psykologinen seura

Musiikinopetus Suomessa. 2007. TPO musiikin yleinen oppimäärä. Tulostettu 29.4.2010.

http://www.musiikinopetus.fi/fi/jarjestelma/tpo_musiikin_yleinen_oppimaara

Muusikko. 2007. Erkki Palola: ”Koesoitto on poikkeuksellinen työhönottomenettely.” Täydennykseksi tarvitaan todellinen koeaika. 2007. Muusikko 6-7/2007. 8–10.

Nissilä, L. 2001. "Mää kuulen sen siinä musiikissa, mää nään niihin säveliin liittyneenä sen värin". Synestesia – tietoisuuden mielikuvat. Synestesian ja sen musiikillisten yhteyksien laadullinen tarkastelu. Oulun yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Musiikkikasvatus. Pro gradu -työ.

Opetusministeriö. 2010. Yleissivistävä koulutus ja sen kehittäminen. Tulostettu 4.4.2010.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yleissivistavae_koulutus/?lang=fi

Oramo, I. 2007. Järjestyneeseen musiikinopetukseen. Muhi 14.08.2007. Päivitetty 15.08.2007.

http://muhi.siba.fi/muhi/bin/view/Articles/suomi_kultakausi2

Parviainen, L. 2008. Sibeliuksen Akatemian historiaa. 04.12.2008. Tulostettu 23.9.2009. <http://siba.fi/fi/info/historia/>

Parviainen, L. 2009. Sibeliuksen Akatemia. 22.01.2009. Tulostettu 23.9.2009. <http://siba.fi/fi/info/sibeliusakatemia/>

Rich, A. 1981. Orkesterimusiikki: klassisen musiikin kuuntelijan opas. Suom. Heikinheimo, S., alkuperäinen teos 1980. Espoo: Weilin + Göös

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry. www.musiikkioppilaitokset.org

Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry. Lyhyt historia. [www-sivut] Tulostettu 3.9.2009 <http://www.musiikkioppilaitokset.org/?mid=42>

Suomen muusikkojen liitto ry. 2010. www.muusikkojenliitto.fi

Suomen Sinfoniaorkesterit ry. 2010. www.sinfoniaorkesterit.fi

Tuomisto, M. 2009. Tampere kiri Turun ohi orkesterikaupunkina. Panostukset kulttuurin tekevät "Mansesta" houkuttelevan. Rondo 1/2009. Joensuu: Punamusta. 30–37.

Vainio, M. 1992. Orkesteri etsii tietään. Tutkielma Suomen orkesterihistorian vaiheilta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston monitoimikeskus ja Sisäsuomi Oy.

Viitasalo, O. 2007. Päivitetty 15.3.2007. Tampereen Orkesterista Tampere Filharmoniksi. [www-sivut] Tulostettu 20.7.2009. <http://www.tampere.fi/filharmonia/orkesteri/historia.html>

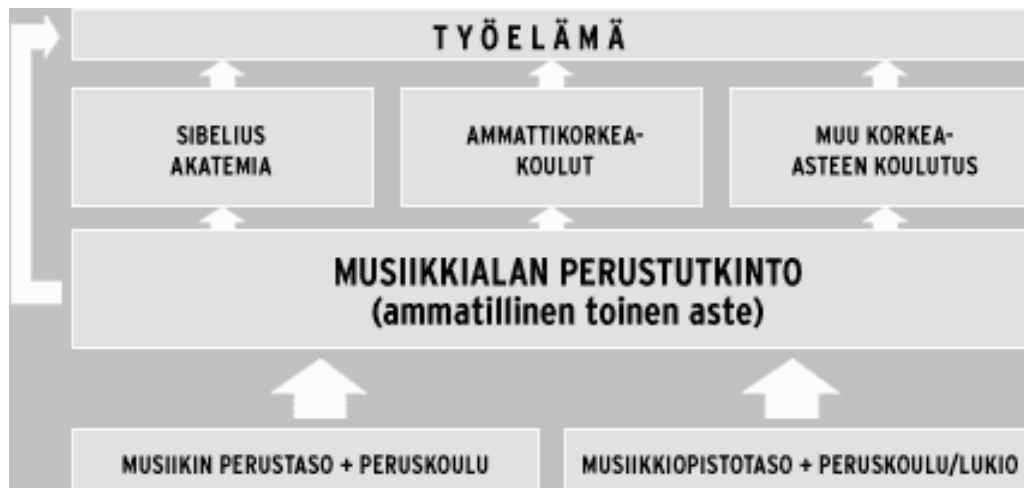
Vikström, R. 2002. Musiikkialan koulutustyöryhmä: Koulutusta on vähennettävä. Muusikko online 11/2002. Tulostettu 2.3.2010. http://www.muusikkojenliitto.fi/muusikko/muusikko_2002/11_koulutus.html

Vikström, R. 2005. Orkestereiden kasvu hyytyi odotetusti. Muusikko 3/2005. 10–11.

Vikström, R. 2006. Vakituisen orkesterityöpaikan saa taidolla ja onnella. Muusikko 6-7/2006. 19.

KAAVIO OPINTOJEN RAKENTEESTA

<http://consa.fi/easydata/customers/konservatorioliitto/files/kuvitus/kaavio2.gif>
luettu 6.7.2009

SIBELIUS-AKATEMIAN ESITTÄVÄN SÄVELTAITEEN KOULUTUSOHJELMA,
ORKESTERISOITTIMET / TUTKINNON RAKENNE

http://www.siba.fi/attach/ops0910_esko_orkesterisoittimet.pdf
luettu 6.7.2009

ESITTÄVÄN SÄVELTAITEEN KOULUTUSOHJELMA/
ORKESTERISOITTIMET

Esittävän säveltaiteen koulutusohjelman tavoitteena on antaa opiskelijalle sellainen soittimen hallintaan perustuva taiteellinen suorituskky sekä valmius musiikin ymmärtämiseen, että koulutusohjelman suorittaneet kykenevät toimimaan vaativissa solistin, orkesteri- tai kamarimuusikon ja musiikkipedagogin tehtävissä sekä saavuttavat valmiudet jatko-opintoihin.

MUSIIKIN KANDIDAATTI (180 op)

Pääaine instrumenttiopinnot, vähintään 90 op

Pääinstrumentti

Mahdolliset muut instrumenttiopinnot

Yhteissoitto tai kamarimusiikki

Orkesterisoitto vähintään 18 op

Opinnäyte 10 op

Kypsyysnäyte

Sivuaineopinnot, vähintään 40 op

Musiikinteoria ja säveltapailu vähintään 24 op

Musiikinhistoria vähintään 9 op

Pedagogiikka

Kieliopinnot 8 op

Toinen kotimainen kieli

Vieras kieli

Valinnaiset opinnot, vähintään 10 op

MUSIIKIN MAISTERI (150 op)

Pääaine instrumenttiopinnot, vähintään 100 op

Instrumenttiopinnot

Yhteissoitto tai kamarimusiikki

Orkesterisoitto vähintään 6 op

Tiedolliset ja tiedonhankinnan sekä kirjallisen ilmaisun opinnot vähintään 9 op

Opinnäyte 20 op

Kypsyysnäyte

Valinnaiset opinnot, vähintään 30 op

METROPOLIAN MUSIIKIN KOULUTUSOHJELMA, MUUSIKON
SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO / TUTKINNON RAKENNE

<http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php?ctyyppi=1&c=648&clang=fi&ls=1>
luettu 11.12.2009

Tunnus	Nimi	1	2	3	4	5	Yhteensä
Yhteiset perusopinnot							10
XX00AA01	Orientoivat opinnot (3 op)						
KSXE01	Johdatus työelämätaitoihin (3 op)		•				
KSXDP03	Ammattimusiikon tietotekniikan perusteet (4 op)	•					
Toinen kotimainen kieli ja vieraskieli							6
KXXBA01	Työelämän ruotsi (3 op)		•				
KXXBA03	Ammatillinen englanti (3 op)		•				
Säveltäminen							19
KSXDL07	Säveltäminen (4 op)	•					
KSXDL08	Säveltäminen, renessanssi (3 op)		•				
KSXDL09	Säveltäminen, barokki (3 op)		•				
KSXDL10	Säveltäminen, klassismi (3 op)		•				
KSXDL11	Säveltäminen, romantiikka (3 op)		•				
KSXDL12	Säveltäminen, 1900-luku (3 op)		•				
Satsioppi / musiikin kirjoittaminen							23
KSXDB16	Satsioppi (5 op)	•					
KSXDB09	Satsioppi, renessanssi (3 op)		•				
KSXDB10	Satsioppi, barokki (3 op)		•				
KSXDB11	Satsioppi, klassismi (3 op)		•				
KSXDB12	Satsioppi, romantiikka (3 op)		•				
KSXDB13	Satsioppi, 1900-luku (3 op)		•				
KSXDB06	Sovitus (3 op)		•				
Musiikkianalyysi ja historia							34
KSXDA10	Musiikkianalyysi (4 op)	•					
KSXDA11	Musiikin historia (5 op)	•					
KSXDA12	Analyysipraktikum, renessanssi (5 op)		•				
KSXDA13	Analyysipraktikum, barokki (5 op)		•				
KSXDA14	Analyysipraktikum, klassismi (5 op)		•				
KSXDA15	Analyysipraktikum, romantiikka (5 op)		•				
KSXDA16	Analyysipraktikum, uusi musiikki (5 op)		•				
Pääinstrumentin opinnot							150
KSXCJ01	Vuosisuoritus (20 op)	•					
KSXCJ03	C-kurssi (20 op)		•				
KSXCJ05	I resitaali (20 op)		•				
KSXCJ07	Vuosisuoritus (20 op)			•			
KSXCJ12	B-kurssi (35 op)				•	•	
KSXCJ17	II resitaali (35 op)				•	•	
Esittävän säveltaiteen opinnot							24

(jatkuu)

LIITE 3: 2(2)

KSXGA20	Minä oppijana 1 (3 op)	•						
KSXCA06	Minä oppijana ja taiteilijana 1 (7 op)		•					
KSXCA07	Minä oppijana ja taiteilijana 2 (7 op)			•				
KSXCA08	Minä oppijana ja taiteilijana 3 (7 op)					•		
Orkesteri-, kamarimusiikki- ja säestysopinnot								41
KSXDD17	Orkesterisoittajien pianonsoitto (4 op)	•						
KSXDC20	Orkesteriproduktiot 1 (4 op)	•						
KSXDC21	Orkesteriproduktiot 2 (4 op)		•					
KSXDC22	Orkesteriproduktiot 3 (4 op)			•				
KSXDC23	Orkesteriproduktiot 4 (4 op)					•		
KSXDC25	Kamarimusiikki 1 (3 op)	•						
KSXDC26	Kamarimusiikki 2 (3 op)		•					
KSXDC27	Kamarimusiikki 3 (3 op)			•				
KSXDC01	Orkesterimuusikon syventävät opinnot 1 (3 op)			•				
KSXDC02	Orkesterimuusikon syventävät opinnot 2 (3 op)					•		
KSXDC05	Kamarimuusikon syventävät opinnot 1 (3 op)					•		
KSXDC06	Kamarimuusikon syventävät opinnot 2 (3 op)						•	
Pääinstrumentin erikoiskurssi								18
KSXDM01	Vanha musiikki (6 op)			•	•			
KSXDM02	Uusi musiikki (6 op)			•	•			
KSXDM03	Improvisointi ja käytännön muusikonvalmiudet (6 op)			•	•			
Muut vaihtoehtoiset opinnot								72
KSXDC24	Orkesteriworkshop (3 op)							
KSXDC03	Orkesterimuusikon syventävät opinnot 3 (3 op)							
KSXDC04	Orkesterimuusikon syventävät opinnot 4 (3 op)							
KSXDC07	Kamarimuusikon syventävät opinnot 3 (3 op)							
KSXDC08	Kamarimuusikon syventävät opinnot 4 (3 op)							
KSXDE07	Vanhan musiikin syventävät opinnot 1 (4 op)							
KSXDE08	Vanhan musiikin syventävät opinnot 2 (4 op)							
KSXDE09	Vanhan musiikin syventävät opinnot 3 (4 op)							
KSXDE10	Uuden musiikin syventävät opinnot 1 (4 op)							
KSXDE11	Uuden musiikin syventävät opinnot 2 (4 op)							
KSXDE12	Uuden musiikin syventävät opinnot 3 (4 op)							
KSXDG06	Musiikin johtaminen 1 (4 op)							
KSXDG07	Musiikin johtaminen 2 (4 op)							
KSXGA25	Ainedidaktiikka 1 (3 op)							
KSXGA26	Ainedidaktiikka 2 (3 op)							
KSXGA27	Ainedidaktiikka 3 (3 op)							
KSXGA10	Opetusharjoittelu 1 (3 op)							
KSXGA28	Opetusharjoittelu 2 (4 op)							
KSXGA29	Opetusharjoittelu 3 (5 op)							
KSXGA30	Opetusharjoittelu 4 (4 op)							
Innovaatioprojekti - monialaiset projektit ja työelämäsovellukset								0
KSXEC01	Taideintegraatioprojekti 1 (0 op)							
KSXEC02	Taideintegraatioprojekti 2 (0 op)							
KSXEC03	Työelämäprojekti 1 (0 op)							
KSXEC04	Työelämäprojekti 2 (0 op)							
KSXEC05	Monialainen soveltava työelämäprojekti 1 (0 op)							
KSXEC06	Monialainen soveltava työelämäprojekti 2 (0 op)							
Opinnäytetyö ja kypsyysnäyte								15
KSXFA04	Opinnäytetyön suunnitelman laatiminen (3 op)			•				
KSXFA05	Opinnäytetyön toteutus (9 op)				•			
KSXFA06	Opinnäytetyön julkistaminen ja kypsyysnäyte (3 op)					•		
Vapaasti valittavat opinnot								22
KSXDD08	Mestarikurssi 1 (3 op)							
KSXDD09	Mestarikurssi 2 (3 op)							
KSXDD10	Orkesterisoittajan sivuinstrumentti (3 op)							
KSXCG04	Sivuinstrumentti (10 op)							
KSXDH12	Ergonomian erityisalueita (3 op)							

PIRKANMAAN AMMATTIKORKEAKOULUN MUSIIKINKOULUTUSOHJELMA,
ESITTÄVÄN SÄVELTAITEEN SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO / TUTKINNON
RAKENNE

<http://ops.piramk.fi/web/ops/taulukot0910.nsf/ojweb5?OpenView&Count=300&RestricttoCategory=XMUEST05MUEST>
luettu 6.7.2009

Opinto-opas 2009 - 2010 - Musiikin koulutusohjelma

<http://ops.piramk.fi/web/ops/taulukot0910.nsf/ojweb5>

Musiikin koulutusohjelma

Opinto-opas 2009 - 2010

Esittävän säveltaiteen suuntautumisvaihtoehto

Sulje

		1.v	2.v	3.v	4.v	5.v
XPYHP0-8	Pirkanmaan ammattikorkeakoulun yhteiset perusopinnot, 10 op					
Y030-8	Oppiminen ja asiantuntijuuteen kasvu, 5 op					
Y030A-8	Orientaatio opiskeluun ja sisäiseen yrittäjyyteen, 2 op	2				
Y030B-8	Infirmaatio tieteillä, 3 op	3				
Y029-8	Viestintätaidot, 5 op					
Y029A-8	Kirjoitusviestintä, 2 op		2			
Y029B-8	Neuvottelu- ja kokous taito, 1 op		1			
Y029C-8	Vuoro vuorustaidot, 2 op		2			
XKOPEOP-8	Koulutusohjelman ammattioopinnot, 6 op					
XKOKI-8	Kieliopinnot, 6 op					
Y010	Ruotsin kieli, 3 op			3		
Y011A	Ensimmäinen vieras kieli, englanti, 3 op		3			
XSWAMOP-8	Suuntautumisvaihtoehdon ammattioopinnot, 199 op					
XPÄPI-8	Pääinstrumenttioopinnot, 154 op					
X045-8	Pääinstrumentti C, 38 op					
X0451-8	Pääinstrumentti C1, 9 op					
X0451-8	Pääinstrumentti C1, 9 op	9				
X0452-8	Pääinstrumentti C2, 9 op		9			
X0453-8	Pääinstrumentti C3 (vaihtoehtoinen instrumentti), 20 op			20		
X309-8	Pääinstrumentti B, 55 op					
X3091-8	Pääinstrumentti B1, 10 op			10		
X3092-8	Pääinstrumentti B2, 5 op				5	
X3093-8	Pääinstrumentti B3, 5 op				5	
X3094-8	Pääinstrumentti B4, 35 op					35
X31114-8	Täydennettävät instrumenttioopinnot (orkesterimuusikko), 61 op					
X31114A-8	Sivuinstrumentti, 5 op	5				
X31114B-8	Kuoro, 2 op	2				
X31114C-8	Musiikin kehonhuolto, 2 op	2				
X31114D-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet, 2 op		2			
X31114E-8	Yhteismusiisointi, 50 op	50	-->	-->	-->	
X31115-8	Täydennettävät instrumenttioopinnot (pianisti), 61 op					

(jatkuu)

LIITE 4: 2(3)

X31115A-8	Säestäjälö ulutus 1,3 op	3			
X31115B-8	Säestäjälö ulutus 2,2 op		2		
X31115C-8	Korrepöittörikö ulutus 1,3 op			3	
X31115D-8	Korrepöittörikö ulutus 2,2 op				2
X31115E-8	Vapaa säe stys 1,4 op	4			
X31115F-8	Vapaa säe stys 2,6 op		6	-->	
X31115G-8	Vapaa säe stys 3,5 op				5
X31115H-8	Kuoro,2 op	2			
X31115I-8	Muusikon kehonhuolto,2 op	2			
X31115J-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet,2 op		2		
X31115K-8	Lied 1,2 op			2	
X31115L-8	Lied 2,2 op				2

1 of 3

07/20/2009 10:53 PM

Opinto-opas 2009 - 2010 - Musiikin koulutusohjelma

<http://ops.piramk.fi/web/ops/taulukot0910.nsf/ojwe...>

X31115M-8	Yhteis musisointi,26 op	26	-->	-->	-->
X31116-8	Täydentävät instrumenttö pinnöt (aulaja),61 op				
X31116A-8	Sivustrumentti,piano,9 op		9		
X31116B-8	Kuoro,2 op	2			
X31116C-8	Ensemblekulu 1,2 op		2		
X31116D-8	Ensemblekulu 2,2 op			2	
X31116E-8	Muusikon kehonhuolto,2 op	2			
X31116F-8	Lied 1,2 op			2	
X31116G-8	Lied 2,2 op				2
X31116H-8	Oppeera,4 op	4	-->	-->	-->
X31116I-8	Oratorio,2 op	2	-->	-->	-->
X31116J-8	Yhteis musisointi,34 op	34	-->	-->	-->
X31117-8	Täydentävät instrumenttö pinnöt (kitaristi),61 op				
X31117A-8	Periodisointi,5 op	5			
X31117B-8	Vapaa säe stys,4 op	4			
X31117C-8	Flamenco,5 op		5		
X31117D-8	Kuoro,2 op	2			
X31117E-8	Muusikon kehonhuolto,2 op	2			
X31117F-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet,2 op		2		

(jatkuu)

LIITE 4: 3(3)

X31117E-8	Muusikon kehonhuolto, 2 op	2				
X31117F-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet, 2 op		2			
X31117G-8	Yhteismusoinni, 41 op	41	-->	-->	-->	
X31118-8	Täydellä äänneinstrumenttien pinnot (harmonikansoittaja), 61 op					
X31118A-8	Sivinstrumentti, piano, 9 op		9			
X31118B-8	Vapaasäestys, 4 op	4				
X31118C-8	Kuoro, 2 op	2				
X31118D-8	Muusikon kehonhuolto, 2 op	2				
X31118E-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet, 2 op		2			
X31118F-8	Yhteismusoinni, 42 op	42	-->	-->	-->	
X31119-8	Täydellä äänneinstrumenttien pinnot (hanteleensoittaja), 61 op					
X31119A-8	Sivinstrumentti, 14 op			14		
X31119B-8	Vapaasäestys, 4 op	4				
X31119C-8	Kuoro, 2 op	2				
X31119D-8	Muusikon kehonhuolto, 2 op	2				
X31119E-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet, 2 op		2			
X31119F-8	Yhteismusoinni, 37 op	37	-->	-->	-->	
X31120-8	Täydellä äänneinstrumenttien pinnot (nokkahuilisä), 61 op					
X31120A-8	Sivinstrumentti, cembalo, 14 op			14		
X31120B-8	Kuoro, 2 op	2				
X31120C-8	Muusikon kehonhuolto, 2 op	2				
X31120D-8	Yhtyeen harjoittamisen perusteet, 2 op		2			
X31120E-8	Yhteismusoinni, 41 op	41	-->	-->	-->	
XMUTEOP-8	Musiikin teoreettiset opinnot, 40 op					
X037-8	Säveltapailu, 7 op					
X037A-8	Säveltapailu 1, 2 op	2				
X037B-8	Säveltapailu 2, 2 op		2			
X037C-8	Säveltapailu 3, 3 op			3		
X033-8	Musiikin aljysi, 9 op					
X033A-8	Musiikin aljysi 1, 3 op	3				
X033B-8	Musiikin aljysi 2, 3 op		3			
X033C-8	Musiikin aljysi 3, 3 op			3		
X034-8	Musiikin kirjoittaminen, 9 op					
X034A-8	Säestys perusteet, 5 op		5			
X034B-8	Nuotin kirjoitus tieteellään, 2 op		2			
X034C-8	Säestys perusteet, 2 op			2		
X030-8	Musiikin historia, 15 op					
X030A-8	Musiikin historia 1, 5 op	5				
X030B-8	Musiikin historia 2, 7 op		7			
X030C-8	Soitinoppi, 3 op			3		
XTUTO-8	Tutkimus- ja kehittämispinnot, 5 op					
X306-8	Tutkimus- ja kehittämistyön perusteet, 5 op					
X306A-8	Tiedonhankintataidot, 1 op	1				
X306B-8	Tutkimus- ja kehittämisen osaaminen, 3 op			3		
X306C-8	Urakäytäntö, 1 op				1	
XVAPVA-8	Vapaasti valittavat opinnot, 10 op	10	-->	-->	-->	
XHARSÄV	Harjoittelu, 30 op					
XHAESÄÄ-8	Harjoittelu, 30 op					
X9017V-8	Harjoittelu 1, 10 op	10	-->			
X9017W-8	Harjoittelu 2, 12 op			12	-->	
X9017Ä-8	Harjoittelu 3, 8 op				8	
XOPINTYÖ-8	Opinnäytetyö, 15 op				15	
Yhteensä		60	60	60	60	30

LIITE 5: 1(3)

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN MUSIIKIN KOULUTUSOHJELMA,
ORKESTERI- JA KAMARIMUUSIKON SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO /
TUTKINNON RAKENNE

https://webas.intra.jypoly.fi/pls/asio/asio_rakenne_julkaisu.rakenne_osaamisalu
e?ckohj=KMU&csuunt=999OR&cvuosi=9S&aste=N&cark=2009-2010
luettu 6.7.2009

ZZP01Z / [TYÖELÄMÄVALMIUDET/TRANSFERABLE SKILLS](#) / 15 op/cr

Tunnus/ Code	Opintojaksos nimi / Course Title	P/ O	Op/ Cr	V.Op/ V.Cr	TK.Op/ RD.Cr	Y.Op/ E.Cr	K/ La	Ajoitus vuosittain ja jaksittain / Scheduling for year and period																								
								Vuosi Year 1					Vuosi Year 2					Vuosi Year 3					Vuosi Year 4					Vuosi Year 5				
								1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ZZPP0100	Työelämäosaajaksi kasvu Growth into Expertise	P	5	2				fi	x	x	x	x																				
ZZPC0100	Monikulttuurisen työelämän kieli- ja viestintätaidot Language and Communication Skills in Multicultural Work Environments	P	10					fi	1	3	3	3																				

KMZM3Z / [MUSIIKILLINEN OSAAMINEN/MUSICAL COMPETENCE](#) / 174- op/cr

Tunnus/ Code	Opintojaksos nimi / Course Title	P/ O	Op/ Cr	V.Op/ V.Cr	TK.Op/ RD.Cr	Y.Op/ E.Cr	K/ La	Ajoitus vuosittain ja jaksittain / Scheduling for year and period																								
								Vuosi Year 1					Vuosi Year 2					Vuosi Year 3					Vuosi Year 4					Vuosi Year 5				
								1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
KMZM0101	Musikin historia Music History	P	7					fi	x	x	x	x				3	x	x	x													
KMZM0201	Musikkianalyysi Musical Analysis	P	7					fi	x	x	x	x				3	x	x	x													
KMZM0301	Säveltäminen Solfege	P	6					fi	x	x	x	x				3	x	x	x													
KMZM0401	Satsi Musical Techniques	P	8					fi	x	x	x	x				3	x	x	x													
KMZM0501	Sovitus ja vapaa säestys Arranging and Free Accompanying	P	8					fi							8	x	x	x														
KMMM0100	Instrumenttiopinnot 1 Instrumental Studies 1	S	30					en	x	x	x																					
KMMM0200	Instrumenttiopinnot 2 Instrumental Studies 2	S	30					en						30	x	x	x															
KMMM0300	Instrumenttiopinnot 3 Instrumental Studies 3	S	30					en										30	x	x	x											
KMMM0400	Instrumenttiopinnot 4 Instrumental Studies 4	S	30					en												30	x	x	x									
KMMM0150	Instrumenttiopinnot 1 (laulu) Instrumental Studies 1 (Singing)	S	27					en	x	x	x																					
KMMM0250	Instrumenttiopinnot 2 (laulu) Instrumental Studies 2 (Singing)	S	27					en						27	x	x	x															
KMMM0350	Instrumenttiopinnot 3 (laulu) Instrumental Studies 3 (Singing)	S	27					en										27	x	x	x											
KMMM0450	Instrumenttiopinnot 4 (laulu) Instrumental Studies 4 (Singing)	S	27					en													27	x	x	x								
KMMM0151	Instrumenttiopinnot 1 (kuoronjohto) Instrumental Studies 1 (Choral Conducting)	S	27					en	x	x	x																					

(jatkuu)

LIITE 5: 2(3)

KMMM0251	Instrumenttiopinnot 2 (kuoronjohto) Instrumental Studies 2 (Choral Conducting)	S	27			en					27	x	x	x														
KMMM0351	Instrumenttiopinnot 3 (kuoronjohto) Instrumental Studies 3 (Choral Conducting)	S	27			en					27	x	x	x														
KMMM0451	Instrumenttiopinnot 4 (kuoronjohto) Instrumental Studies 4 (Choral Conducting)	S	27			en									27	x	x	x										
KMZM0601	Vokaalimusiikin tukiaineet 1 (italia, ranska, aänifys., runoanalyysi) Singing Supportive Studies 1 (Italian, French, Voice Phys., Poetry Analysis)	S	6			fi	6	x	x	x																		
KMZM0650	Vokaalimusiikin tukiaineet 2 (pohj.kielet, saksa, eng., esiint.harjoitus ja näyttämöilm.) Singing Supportive Studies 2 (Skand. Languages, German, English, Performance and Stage Expression)	S	6			fi					6	x	x	x														
KMMM0600	Piano: kuoronjohtajat Piano for Choir Conductors	S	9			en	4	x	x	x	5	x	x	x														
KMMM0650	Laulu: kuoronjohtajat Voice for Choir Conductors	S	9			en	4	x	x	x	5	x	x	x														
KMZM0701	Korrepetointi Rehearsal Piano	W	5			en																						
KMZM0750	Partituurinsointo Open Score Reading	W	5			en																						
KMZM0801	Transponointi Transposition	W	5			en																						
KMZM0850	Sävellys/sovitus Composition/Arranging	W	5			en																						
KMZM0901	Notaatio- ja sekvensseriohjelman käyttö Notation and Sequencer Programmes	W	5			fi																						
KMZM0951	Pop/jazz-säveltapailun ja teorian perusteet Pop/Jazz Solfege and Elemental Theory	W	5			fi																						
KMZMW100	Harjoittelu Practical Training	H	0-30			en																						

KMZP4Z / PEDAGOGINEN OSAAMINEN/PEDAGOGICAL COMPETENCE / 0-15 op/cr

Tunnus/ Code	Opintojakson nimi / Course Title	P/ O	Op/ Cr	V_Op/ V_Cr	TK_Op/ RD_Cr	Y_Op/ E_Cr	K/ La	Ajoitus vuosittain ja jaksoittain / Scheduling for year and period																								
								Vuosi Year 1					Vuosi Year 2					Vuosi Year 3					Vuosi Year 4					Vuosi Year 5				
								1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
KMZP0550	Musiikin johtamisen perusteet Elements of Conducting	W	5				en																									

(jatkuu)

TURUN AMMATTIKORKEAKOULUN MUSIIKINKOULUTUSOHJELMA,
MUUSIKON SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO / TUTKINNON RAKENNE

<http://marconi.hallinto.turkuamk.fi/db/opintoo10.nsf/b337df4e6342bb03c22567c100403665/c22574c200406f6ac22568e40054335a?OpenDocument>
luettu 6.7.2009

MUUSIKKO											
muusikko											
Koodi	Opintojakson nimi	Op	S09	K10	S10	K11	S11	K12	S12	K13	S13
AMMATTIOPINNOT											
Pääaineen opinnot											
orkesterisoittimet											
6030294	pääaine (soitin-/lauluopinnot)	105		24		24		23		23	11
6030332	kamarimusiikki	17		5		4		4		3	1
6030287	orkesterisoitto	22		6		5		5		4	2
6030331	esittävän säveltaiteen pedagoginen seminaar	6		2		2		1		1	
laulu											
6030294	pääaine (soitin-/lauluopinnot)	105		24		24		23		23	11
6030298	lied-opinnot	15		3		3		4		4	1
6030290	ooppera/kamarimusiikki-opinnot	16		3		4		4		3	2
6030327	fonetiikka	4		1		1		1		1	
6030328	laulunopiskelijoiden pianonsoitto	5		3		2					
6030331	esittävän säveltaiteen pedagoginen seminaar	6		2		2		1		1	
Musiikin vaihtoehtoiset opinnot											
PERUSOPINNOT											
Musiikin yleisopinnot (perusopinnot)											
6030319	johdatus musiikkiteknologiaan	3		3							
6000132	työelämäntietous ja yrittäjyys	5								5	
6000133	menetelmä- ja kehittämisopinnot	5		1				4			
6000131	taiteen filosofia ja historia	5		5							
6030393	musiikin historia	4				4					
6030330	musiikin kirjoittaminen C	5		5							
6030324	musiikkianalyysi C	5				5					
1000320	opiskelutaidot ja ammatillinen kasvu	5		2				2			1
1000003	suomen kieli ja viestintä	3		3							
6030326	säveltäminen C	5		5							
1000004	toinen kotimainen kieli	3				3					
1000005	vieras kieli	3				3					
VAPAASTI											
HARJOITTELU											
OPINNÄYTEYÖ											
YHTEENSÄ											
		270		60		60		60		60	30

KOESOITTOILMOITUS JYVÄSKYLÄ SINFONIA

<http://www.sinfoniaorkesterit.fi/fi/index.php?trg=position&id=115&ofs=0>
luettu 28.11.09

Jyväskylä Sinfonia

I viulun soittajan toimi

Ylikapellimestari Patrick Gallois

Orkesterissamme on haettavana

I viulun soittajan toimi

Tehtäväkohtainen palkka on 2042 euroa, tallennekorvaus 169,70 euroa kuukaudessa ja lisäksi mahdollinen henkilökohtaisen lisän vuosisidonnainen osa.

Koesoitto: maanantaina 4.1.2010 klo 14.00

Koesoittotehtävät: W. A. Mozart: Viulukonsertto 3, 4 tai 5, I osa ilman kadenssia

Orkesteri- ja kamarimusiikkitehtävät ovat tulostettavissa orkesterin kotisivuilta hakuajan päätyttyä:

www.jyvaskylasinfonia.fi

Erillisestä pyynnöstä voimme toimittaa materiaalin myös postitse.

Toimi täytetään helmikuun 2010 alusta tai sopimuksen mukaan.

Koesoittopaikka: Jyväskylä Sinfonian harjoitussali, Puistokatu 2 A, 6. kerros (Kolmikulma), Jyväskylä

Hakuaika päättyy: perjantaina 18.12.2009 klo 15.00.

Hakemukset

Hakemukset on toimitettava orkesterin toimistoon joko postitse osoitteeseen Puistokatu 2 A, 40100 Jyväskylä, faksilla (014) 266 4164 tai sähköpostilla jkl.sinfonia@jkl.fi

Hakemuksessa tulee olla hakijan henkilö- ja yhteystietojen lisäksi lyhyt selvitys koulutuksesta ja työkokemuksesta sekä maininta, haluaako hakija käyttää Jyväskylä Sinfonian säestäjää. Mikäli toimeen valitaan orkesterin nykyinen jäsen, häneltä vapautuva toimi voidaan täyttää tämän koesoiton perusteella.

Tiedustelut

Intendentti Lasse Allonen, puh. (014) 266 4163 tai 0400 640 451, lasse.allonen@jkl.fi, faksi (014) 266 4164.

www.jyvaskylasinfonia.fi

SAATEKIRJE

”Mistä on suuret muusikot tehty?”

Tutkielma Tampere Filharmonian muusikoiden taustoista

Opiskelen klarinetinsoittoa neljättä vuotta Tampereen ammattikorkeakoulussa (entinen Pirkanmaan ammattikorkeakoulu). Minä siis olen matkalla kohti orkesterimuusikon työtä. Opinnäytetyöni on kyselytutkimus Sinun ja muiden kollegoidesi taustoista. Keskeisimmät kysymykset käsittelevät koulutusta: Mistä näitä muusikoita oikein tulee ammattiorkestereihin?

Tämä on tietävästi *ensimmäinen* tämäntyyppinen kyselytutkimus Suomessa. Mielestäni on myös mielenkiintoisempaa toteuttaa se Tampereella kuin Helsingissä, sillä onhan Tampere Filharmonia Suomen ainoa täysimittainen sinfoniaorkesteri Helsingin ulkopuolella.

Kyselyyn vastaaminen vie vain muutaman minuutin, joten pyydän Sinua ystävällisesti vastaamaan. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti ja tietoja käytetään niin, ettei yksittäisiä henkilöitä voida tunnistaa.

Palauta kysely viimeistään **9.4.2010** mennessä palautuslaatikkoon. Tutkielma valmistuu tämän kevään aikana ja se tullaan julkaisemaan myös Theseus-verkkokirjastossa.

”What makes a great musician?”

A study of the backgrounds of the musicians in Tampere Philharmonic

I'm studying for fourth year the clarinet in Tampere University of applied sciences (formerly Pirkanmaa University of applied sciences). Now I'm doing my thesis about the backgrounds of You and your colleagues. Education plays the key role: where comes these great musicians to the professional orchestras?

This might be the *first* this kind of a research in Finland and I'm glad to make it in Tampere because here is the only complete symphony orchestra outside of Helsinki metropolitan area.

It should only take a few minutes to fill in this form. Your contribution would be most appreciated. All information is handled as confidential and used so that no individual can be identified.

Please, fill in the form and leave it in the return box at latest on **9th April 2010**. The study is to be completed this spring and it will be also published in web library Theseus.

Ystävällisin terveisin / With kind regards,

Heli Palomaa
heli.palomaa@piramk.fi

KYSELYLOMAKE

Kyselytutkimus Tampere Filharmonian muusikoiden taustoista 2010

A research on the backgrounds of the musicians in Tampere Philharmonic 2010

Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti ja tietoja käytetään niin, ettei yksittäisiä henkilöitä voida tunnistaa. Vastaa ruutuihin rastilla Osassa kysymyksistä vastaus kirjoitetaan sille varatulle viivalle. All information is handled as confidential and used so that no individual can be identified. Mark your answers with a cross or write them on the blank lines.

1. Sukupuoli/Gender nainen/female mies /male

2. Syntymävuosi/ Year of birth _____

3. Instrumentti/Instrument _____

4. Koulutus/Education**a. yleissivistävä (Huom! EI musiikki)/general education (Attn! NON-musical)**

peruskoulu / elementary school

lukio / upper secondary school ylioppilastutkinto/matriculation examination

muu, mikä? / Other, what? _____

b. musiikki/musical education

b1. Minkä ikäisenä aloitit instrumenttisi soiton? /At what age did you **start playing** your instrument? _____ (ikä numeroina/age in numbers)

b2. Oletko saanut opetusta instrumenttiisi **yksityiseltä opettajalta**? / Have you taken lessons for your instrument in the **privat sector**? en/no kyllä/yes
vuosina/between the years 19_____ - _____

b3. **Musiikkioppilaitokset ja konservatoriot (ei AMK tai yliopisto)** Suomessa, joissa olet opiskellut sekä **vuodet** joina olet opiskellut/ **Conservatoires and other music institutes in Finland (not universities)**, in which you have studied and the **years** when you have studied there

(jatkuu)

b4. **Ammattikorkeakoulut (Musiikki) Suomessa ja Sibelius-Akatemia/ Universities of applied Sciences (Music) in Finland and Sibelius Academy**

Merkitse **milloin** ja **mitä** olet opiskellut. **Jos olet valmistunut, rastita** ruutu. Mark **when** and **what** you have studied. **Cross** the square **if** you have **graduated**.

	opinnot vuosina/ studies between the years	tutkintonimeke/ degree programme
☐ Jyväskylän ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Lahden ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Oulun seudun ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Pirkanmaan ammattikorkeakoulu(TAMK)	_____ - _____	_____
☐ Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Savonia-ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Sibelius-Akatemia	_____ - _____	_____
☐ Stadia/Metropolia(Helsingin ammattikorkeakoulu)	_____ - _____	_____
☐ Turun ammattikorkeakoulu	_____ - _____	_____
☐ Yrkeshögskolan Novia	_____ - _____	_____
☐ Muu, mikä? _____	_____ - _____	_____

b5. Musiikkiopinnot **ulkomailla** / Musical studies **outside Finland**

c. Kuinka **tärkeää** mielestäsi on **valmis tutkinto musiikkialalla?** / How **important** do you think it is for a **musician to graduate?**

- erittäin tärkeää/ very important
- tärkeää / important
- ei niin tärkeää / not so important
- ei ollenkaan tärkeää / not at all important
- en osaa sanoa / cannot tell

Miksi? /Why? _____

(jatkuu)

d. **Muiden alojen** koulutus(ei musiikki)/ Education in **other fields** (non-musical)

5. **Suku.** Onko suvussasi muita muusikoita?/**Family.** Are you related to any other musicians?

ei/no kyllä/yes kuka?/who? _____

(esimerkiksi isä, äiti, sisar, serkku.../for example father, mother, sibling, cousin...)

6. Minkä ikäisenä **tiesit**, että musiikista tulee **ammattisi**?/At what age did you **know** that you would become a **professional** musician? _____ (ikä numeroina/age as numbers)

Miksi? / Why? _____

7. Onko sinulla **absoluuttinen sävelkorva**?/Do you have **perfect pitch**?

ei/no kyllä/yes

8. Oletko **osallistunut** seuraaviin? /Have you **participated** any of the following?

kilpailu/ competition sijoitus/ranking _____

musiikkileiri/ music camp

mestarikurssi/ master class

muu, mikä? / Other, what? _____

9. Monessako **koesoitossa** olet käynyt/How many **auditions** have you had

a. Tampere Filharmoniaassa?/in Tampere Philharmonic?

1-3 4-10 11-20 >20

b. muissa orkestereissa?/ in other orchestras?

1-10 11-20 21-50 >50

10. Kauanko olet **työskentelyn muusikkona**/ How long have you been **working as a musician**

a. **Tampere Filharmoniaassa**? /in **Tampere Philharmonic**? vuodesta/since _____

b. **muissa orkestereissa** vakituksena soittajana?/ in **other orchestras** as a permanent member?
vuosina/between the years _____

c. **Freelancermuusikkona/avustajana**? / As a **freelancer or assistant musician**?

vuosina/ in the years _____

(jatkuu)

LIITE 9: 4(4)

11. Onko sinulla **muita toimia** orkesterimuusikon työn ohella? / Do you have **other jobs** besides your post as an orchestra musician?

Oman instrumentin opetustyö/ Teaching your own instrument

Tampere Filharmonian ulkopuoliset esiintymiset. Kuinka monta arviolta vuodessa?/
Performances outside Tampere Philharmonic. Number per year _____

Muu, mikä? Other, what? _____

12. Vapaata palautetta/Free feedback

Kiitos vastauksistasi!

Thank you for your answers!

Lisätietoja/for more information: heli.palomaa@piramk.fi

Mikäli olet kiinnostunut saamaan kopion valmiista opinnäytetyön tiivistelmästä (suomeksi tai englanniksi), täytä yhteystiedot alle. If you wish to get a copy (in English or in Finnish) of the abstract of the thesis, please fill in your contact information.

MUISTUTUSKIRJE

”Mistä on suuret muusikot tehty?”

Tutkielma Tampere Filharmonian muusikoiden taustoista

”What makes a great musician?”

A study of the backgrounds of the musicians in Tampere Philharmonic Orchestra

Kiitos

jo kaikille kyselyyn vastanneille! Olette olleet suureksi avuksi opinnäytetyöprojektissani.

Muistutus niille jotka eivät vielä ole vastanneet:

vielä tämä viikko lisää aikaa vastata kyselyyn! Jos saan vastausprosenttia nostettua, myös tutkimuksen luotettavuus paranee. Jättäkää siis täytetty kyselylomake palautuslaatikkoon 16.4. klo 15.30 mennessä. Kiitos!

Thank you

for all those who have participated my thesis project! I really appreciate it.

Reminding for those who didn't fill in the form yet:

you still have this week time to do it! If I can get a higher response rate, I will have more reliable research. All you have to do is to fill in the form and leave it in the return box at latest on 16th April at 3.30 pm. Thank you!

Heli Palomaa

TAMPERE FILHARMONIAN MUUSIKOT

www.tampere.fi/filharmonia/orkesteri/muusikot.html

Päivitetty 2.3.2010 Tampereen
kaupunki 2010. Tulostettu
17.4.2010.

I viulu

Liisi Nuora-Kapanen, 1.
konserttimestari tp
Katri Nikkanen, 3. konserttimestari
Riikka Marttila, äj
Martti Wiklund, vāj
Lea Antola
Raimo Hannikainen
Siri Heinonen
Lotta Kuoppala
Jaakko Nordman
Liina Nuora-Loijas
Maija Sinisalo
Seppo Suikkanen
István Szalay
Vitali Torkkeli
Kati Tuominen

II viulu

Kimmo Tullila, äj
Jaana Haanterä, tp. vuor. äj
Anna Angervo, tp vāj
Kristine Lilientale-Birzniece
Riitta Hallila
Antti Hannikainen
Heikki Hannikainen
Marja-Liisa Heikkinen
Elina Kilpinen
Kirsi Korpela-Pulkinen
Kristine Lilientale-Birzniece
Eeva-Liisa Suuronen
Pirjo Tulisalmi
Sanna Tullila
Nina Kulhia, tp
Katrín Nachtigall, tp

Alttoviulu

Mihail Slobodjaniuk,
sooloalttoviulunsoittaja
György Balázs, äj tp

Kimmo Kivivuori, vāj
Heili Hannikainen
Marianna Hautakangas
Anneli Heinola
Anne Korhonen
Pentti Mikkonen
Taavi Nachtigall
Tarja-Leena Saari
Vesa Vahtola
Riikka Merioja, tp
avoin

Sello

Markus Hohti, soolosellonsoittaja tp
Sampo Liukko, äj
Panu Saari, vāj
Reinis Birzniece
Maija Juuti
Miika Jämsä
Tuija Lamminmäki
Virpi Välimäki
Harri Topi, tp
Elina Honkonen, tp

Kontrabasso

Jarkko Uimonen, äj
Petri Mäkiharju, vuor. äj
Joni Armio, vāj
Pentti Huhtinen
Tuomo Kinnunen
Antti Laulaja
Heikki Lehtinen
Pauli Tammiaho

Huilu

Annaleena Puhto, äj
Pekka Rankka, vuor. äj
Nina Johnson, vāj
Seppo Planman

(jatkuu)

Oboe

Paula Malmivaara, äj
 Eeva-Kaisa Rönkä, äj tp
 Juha Ala, vuor. äj
 Heikki Pöyhönen, väj
 Kari Nikkanen

Klarinetti

Jarmo Hyväkkö, äj
 Janne Pesonen, tp vuor. äj
 Reetta Näätänen, tp väj
 Pekka Niskanen, tp

Fagotti

Aleksei Dmitrjev, äj
 Aleksandr Veryukahanov, vuor. äj tp
 Kauko Tanskanen, väj
 Stig Forsman

Käyrätorvi

Ismo Ponkala, äj
 Jouni Suuronen, vuor. äj
 Pasi Tiitinen, väj
 Ville Hiilivirta
 Markku Olkkonen
 Timo Ruskeepää

Trumpetti

Dominique Bodart, tp äj
 Rupprecht Drees, vuor. äj tp
 Aki Välimäki, väj
 Tapio Kilpinen

Pasuuna

Antti Hirvonen, äj
 Olav Severeide, vuor. äj
 Mihail Kapustin, väj
 Olavi Hostikka, bassopasuuna

Tuuba

Harri Miettunen, äj

Patarummut

Tiina Laukkanen, äj
 Harri Lehtinen, väj

Lyömäsoittimet

Jyri Kurri, äj
 Esko Vuorinen, väj

Harppu

Kirsti Vartiainen, äj

äj = äänenjohtaja
 väj = varaäänentohtaja
 tp = tilapäinen